Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 173. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 11-го ВЕРЕСНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, SEPTEMBER 11, 1984 No. 173. VOL. XCI.

Уряд Канади дав дотацію на фільм про голод

Міністер Дейвид Колленет (зліва) і проф. Василь Янішевський.

Торонто, (КДГУ). — Канадський уряд призначив дотацію торонтонському Комітетові дослідження Голоду в Україні, у висоті 50,000 дол. на частинне покриття коштів виготовлення одногодинного документального фільму п. н. „Harvest of Despair".

Про це повідомив 11-го серпня, на зустрічі з представниками української громади, міністер багатокультурности Дейвид Колленет. Зустріч відбулася з нагоди відкриття Українського Дня в Торонто, організованого Провінційною Радою Комітету Українців Канади під керівництвом голови д-ра Петра Глібовича.

В своєму слові до присутніх голів відділів КУК з різних осередків Онтаріо та представників організацій, міністер Колленет заявив, що він розуміє історичну важливість трагічної події в історії українського народу й потребу відповідно задокументувати цей ґеноцидний злочин. Він висловив надію, що широке розголошення фактів про голод вплине на те, що подібні трагедії не повторяться у майбутньому.

Прем'єра фільму про штучно створений російсько-комуністичним режимом СССР Великий голод, від якого згинуло в 1932-33 роках поверх 7 мільйонів людей на центральних і східних українських землях відбудеться рівночасно в Торонто і Вінніпегу в жовтні ц.р. Цей одногодинний документальний фільм, роботи відомих українських режисерів, Славка Новицького і Юрія Лугового, спрямований в першу чергу на неукраїнського глядача.

Думка про створення документального фільму про Великий голод 1932-33 років виринула 1981 року. З цією метою зорганізовано при Інституті св. Володимира, під патронатом КУК і СКВУ. Комітет Дослідження Голоду в Україні. Комітет, який очолив професор Торонтонського університету, Василь Янішевський, вирішив зібрати всю можливу документацію про голод 1929-33 роки, й що важливіше, зробити її доступною якнайширшому колу громадянства. Згаданий документальний фільм — це один з найважливіших проєктів комітету. До управи Комітету ввійшли адв. Богдан Онищук, проф. Петро Смильський, Василь Кирилюк, д-р Остап Винницький, д-р Микола Кушпета і проф. Юрій Даревич.

Фільм „Harverst of Despair" показує всю трагедію українського народу під російсько-большевицькою займанщиною, зокрема жорстоке фізичне знищення Української Автокефальної Православної Церкви, винищення українських письменників, поетів, науковців і мистців, та вимореня голодом мільйонів українського селянства. Він включає рідкісні архівні фільмові кадри з 20-их і 30-их років як теж інтерв'ю з українськими і чужинецькими свідками голоду, та навіть колишніми комуністичними активістами, які виступають у фільмі, можна згадати Мелколма Маґґериджа, який в 30-их роках був пресkореспондентом англійської газети „Манчестер Ґардієн" у Москві і переїжджав через Україну в час голоду, Андора Генке та Йогана фон Гервата, колишніх німецьких дипломатів з Києва і Москви на початку 30-

Закінчення на 5.

ЗСА ПОГОДЯТЬСЯ НА МОРАТОРІЮМ У ВИПРОБУВАННІ КОСМІЧНИХ РАКЕТ

Вашінґон. — Державний секретар Джордж Шулц заявив в неділю, 9-го вересня ц.р., що Уряд З'єднаних Стейтів Америки є готовий на переговори у справі накладення мораторіюму на випробування нових космічних ракет, які, після випробування, будуть включені у повітряну оборону Америки, але він відкинув совєтську пропозицію про заморoження продукції згаданих ракет ще заки розпічнуться переговори між ЗСА і Совєтським Союзом, бо таку передумову Шулц вважає за ультиматум, а під тиском не можуть відбуватися жадні розмови і вони звичайно не приносять конструктивної розв'язки обговорюваного питання.

Раніше Адміністрація президента Роналда Реґена була готова говорити з росіянами про заборону мілітаризації космосу без жадних передумов, але вміжчасі уряд СССР поробив цілий ряд змін в напрямі поліпшення своєї повітряної оборони і випробував так звані крилаті ракети далекого засягу, не повідомивши про це не тільки Вашінґтон, але навіть заприязнені з ним держави на Заході. Про мораторіюм в першій версії заяв ЗСА і СССР не було мови, але теперішня заява державного секретаря ЗСА вказує, що представники Америки готові говорти про всі аспекти цієї справи, які будуть у програмі, і які вважатимуться суттєвими для полагодження цієї, а пізніше й інших розброєнєвих справ.

Одинокою передумовою ЗСА є говорити без жадних ультиматумів, без жадного тиску з будь-якої сторони, бо ані ЗСА, ані СССР не може передбачити, чи під час розмов не виникатимуть інші справи і проблеми, які треба буде розв'язати, щоб дійти до якогось порозуміння у справі заборони використовування космосу для мілітарних цілей. Очевидно, Вашінґтон відкидає пропозицію совєтського лідера Константина Черненка, щоб зрезиґнувати з переговорів, запланованих на 18-го вересня ц.р. у Відні, але натомість погодитись на мораторіюм, а деталі мали б бути випрацювані і передані через дипломатичні канали. Тим самим Черненко хотів би оминути зустрічі з представниками Уряду президента Р. Реґена, якої совєти уникають, щоб не дати йому моральної підтримки перед президентськими виборами. Натомість вони роблять все можливе, щоб дати таку моральну підтримку демократичному кандидатові на президента Волтерові Мондейлові, мобілізуючи для цього усі ліберальні і прихильні до СССР сили.

Американська відповідь не була прихильно прийнята в Москві і Кремль заявив, що ЗСА ставляться несерйозно до проблем розброєння, а особливо до пропонованого замороження випробування ракет в космосі. При тому Москва використала американські заяви для своєї антиамериканської пропаґанди, а коментатор ТАСС Анатолій Красіков заявив, що Р. Реґен „обдурює світ своїми заявами про бажання зустрічей і розмов".

З подій, які розвиваються політичні аналітики роблять висновок, що розмови 18-го вересня ледве чи відбудуться.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II ЗАПОЧАТКУВАВ ВІЗИТУ В КАНАДІ

Папа цілує дівчинку в польському національному строю, яка щойно привітала голову Католицької Церкви на летовищі в Квебеку.

Монтреаль, Кве. — Святіший Отець Папа Іван Павло II розпочав свої 13-денні історичні відвідини Канади в неділю, 9-го вересня ц.р., які матимуть великий вплив не тільки на католиків, але також на вірних інших віроісповідань, — кажуть церковні спостерігачі.

На летовищі Папу парадно вітали оркестри, прапороносці, церковні братства, молодечі організації, діти з квітами, прем'єр-міністер канадського уряду Джан Тирнер, прем'єр провінції Квебеку Рене Лєвек та інші. Папа, як це буває у його звичці, поцілував канадську землю, як тільки став ногою на її територію. У перших словах до зібраних голова Католицької Церкви відмітив, що він прибув до тієї країни проповідувати Слово Боже і виконати свої пастирські обов'язки.

Пізніше у своїй першій проповіді до приблизно 350,000 вірних, які зібралися на Польовій Службі Божій, Папа торкнувся багатьох важливих проблем, які мають тісне пов'язання з вченням Церкви, між ними модерного лібералізму і виелімінування впливу марксизму на життя Церкви і церковних організацій.

Католики в Канаді становлять 43 відсотки всієї людности тієї країни, а в Квебеку зокрема є багато франкомовних католиків. Не дивно, отже, що Папа більшу частину своєї візити присвятив провінції Квебек. В загальному Папа відвідає 13 міст Канади і покриє 8,500 миль території.

Між іншим, Святіший Отець відвідає також Вінніпеґ в Манітобі, де правитиме польову Службу Божу в трьох мовах — українській, англійській і французькій, та відвідає українську катедру у Вінніпеґу. Очевидно, українські ієрархи і священство візьмуть участь у відправі Богослужби і у загальному привітанні Папи.

ВІД МИТРОПОЛИЧОГО ОРДИНАРІЯТУ

Митрополія Української Католицької Церкви в ЗСА з великим сумом і болем серця повідомляє, що у п'ятницю, 7-го вересня 1984 року, в Римі о год. 10:45 ранку місцевого часу на 93-му році трудолюбного життя відійшов у вічність Львівський Верховний Архиєпископ — Кардинал Блаженніший Отець Йосиф Сліпий, Муж Божого Провидіння, гідний наслідник Слуги Божого великого Митрополита Андрея і послідовник його ідей, видатний вчений і виховник, невгнутий Ісповідник святої католицької віри, відданий захисник прав українського народу, послідовний борець за ідею ієрархічного завершення Української Католицької Церкви у формі патріярхату, наш Батько.

Його смерть — велика втрата не тільки для нашої але і всієї Вселенської Церкви. Його невгнутість назавжди залишиться для усього світу прикладом відданости Богові, Святій Церкві й українському народові.

У зв'язку із смертю Раба Божого Верховного Архиєпископа — Кардинала Блаженнішого Отця Йосифа, заряджуємо 40 днів жалоби й доручаємо всім священикам і закликаємо увесь Божий люд у цей період жалоби стриматися від будь-яких розвагових імпрез.

Водночас заряджуємо, щоб у всіх наших церквах в Америці в день похорону, у четвер, 13-го вересня 1984 року, або в неділю, 16-го вересня 1984 року відслужити Заупокійну Божественну Літургію і Панахиду за спокій душі Покійного та виголосити відповідну проповідь про великого сина нашого народу, невгнутого христового воїна, пам'ять якого назавжди житиме між нами.

Звертаємося також з дорученням і проханням до всіх парафій і українських організацій там; де це можливе, влаштувати сходини з відповідною програмою у пам'ять Покійного.

Заряджуємо, щоб від сьогодні у всіх Божественних Літургіях, згідно із схваленими літургічними текстами, поминати обраного Синодом Українського Єпископату і назначеного Святішим Отцем законного наступника нашого покійного Первоієрарха коадьютора, тепер Блаженнішого Верховного Архиєпископа Отця Мирослава Любачівського.

Нехай легкою буде земля на чужині для нашого Батька, одного з найбільших синів України бл. п. Раба Божого Отця Йосифа.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

**Філядельфія,
7-го вересня 1984 Р.Б.**

**† СТЕФАН, Філядельфійський Архиєпископ-Митрополит
† ВАСИЛЬ Стемфордський Епарх
† ІННОКЕНТІЙ, ЧСВВ, Єпископ Епархії св. о. Миколая у Чикаго
† РОБЕРТ, Єпископ Епархії св. Йосафата у Пармі**

Б. Малруні отримав ґратуляції від президента Р. Реґена

Монтреаль, Кве. — Лідер конструктивно-консервативної партії Браєн Малруні, партія якого перемогла великою більшістю голосів в канадських парляментарних виборах, отримав ґратуляційну телеграму від президента З'єднаних Стейтів Америки Роналда Реґена. Перемога консерватистів, яка для багатьох керівників канадської ліберальної партії була несподіванкою, дає нагоду лідерам цієї партії створити уряд абсолютної більшости, який в Канаді не існував на протязі 21 року.

В політичних колах сподіваються, що Б. Малруні буде заприсяжений, як черговий прем'єр-міністер канадського уряду, 17-го вересня ц.р., хоч офіційної дати заприсяження ще не визначено. Сам Малруні заявив, що в найближчих днях від зустрінеться з Джаном Тирнером, лідером ліберальної урядової партії, яка в останніх виборах зазнала тяжкої поразки. Він також заявив, що п'ять хвилин розмовляв з президентом Р. Реґеном. Не зважаючи на те, що розмова відносилась переважно до виборів і ґратуляцій за перемогу, Р. Реґен висловив бажання зустрітись з Б. Малруні в недалекому майбутньому. „Ми спробуємо визначити дату зустрічі, очевидно, після президентських виборів в ЗСА, якщо республіканці ці вибори виграють. Речники Білого Дому заявили кореспондентам що в урядових колах Вашінґтону панує задоволення з висліду виборів в Канаді, бо нема де правди діти, між Адміністрацією Р. Реґена і урядом прем'єр-міністра Еліота Трудо не було ідеальної співпраці, хоч Трудо співпрацював із ЗСА з огляду на тісні торговельні зв'язки.

Політичні спостерігачі й аналітики кажуть, що після того, як втихомириться емоційне збудження після перемоги, Малруні буде змушений поробити серйозні заходи для покращання занедбаної дещо канадської економіки, змешити інфляцію і безробіття та піднести вартість канадського доляра. Все це може статися з допомогою потужного економічного сусіда ЗСА, якщо відносини між обидвома країнами покращають до такого степеня, що американські компанії захочуть інвестувати більше капіталу в канадську економіку і розбудову підприємств, — кажуть спеціялісти.

Філателістична збірка зображує християнство в Україні

Філядельфія. — Щоб відмітити 1000-ліття хрищення України у філателії Андрій Даріян Сольчаник опрацював філателістичну збірку „Християнство на Україні", яка буде вперше виставлена на філателістичній виставці СІПЕД-84 у Філядельфії 21-23-го вересня ц.р.

Ця 128-сторінкова збірка на вісьмох таблицях представляє за допомогою філателістичного матеріялу (марки, штемплі, офіційні коверти, офіційні поштівки) християнство в Україні та почитання християнської віри українцями поза межами України. Збірка складається з чотирьох частин: 1. Особистості, 2. Церкви, 3. Ікони та 4. Різне.

Виставка відбудеться в готелі Адамс Марк при Сіті Лайм авеню та Монюмент ровд.

ДЕНЬ УНС ВІДКЛАДЕНО

З уваги на смерть Патріярха Йосифа і зарядження ієрархією УКЦеркви в ЗСА 40-денної жалоби, День УНСоюзу з вибором „Міс Союзівки", мистецькою програмою, тенісовим турніром і забавою, який мав відбутися в суботу і неділю, 22-го і 23-го вересня, відкладено. Нова дата буде проголошена незабаром. — Ред.

У СВІТІ

ЯПОНСЬКИЙ ІМПЕРАТОР Гіроґіто щиро вітав південнокорейського президента Чу Ду Гвана, який прибув до тієї країни з офіційною візитою. Гвана вітали з усіма почестями також члени уряду, а імператор влаштував в його честь парадний бенкет з участю визначних політичних, культурних, військових й інших діячів та дипломатичного корпусу. Бенкет відбувся в імператорському палаці, місці з якого колись виходили всякі зарядження для колоніяльного уряду в Кореї, яка 36 років знаходилась під зверхністю Японії.

ВАРШАВСЬКИЙ РЕЖИМ задоволений, що заклик Римо—Католицької Церкви і забороненої профспілки „Солідарність" про бойкот алькоголю, зокрема напитків продукованих державою, не мав великих успіхів серед народу і тому ініціятори цього бойкоту, скомпромітувавшись, мовчать тепер, заявив речник уряду Єжи Урбан. У Польщі, подібно, як в кожній комуністичній країні, включно із Совєтським Союзом, алькоголізм став загрозливим явищем. Продаж, а тим самим вживання алькоголю в Польщі зросло в серпні на дев'ять відсотків. Це означає, що поляки випили 12,93 мільйона кварт горілки, більше майже на один мільйон, як в липні цього року.

НЕЗАБАРОМ ВІДБУДУТЬСЯ переговори між представниками екзильного уряду Палестинської Визвольної Організації і сирійськими урядовими особами, а сам лідер ПВО Ясір Арафат правдоподібно буде прийнятий президентом Сирії Гафезом Ассадом. Ці розмови і зустрічі, кажуть політичні спостерігачі, можуть започаткувати нову, більш небезпечну фазу ізраїльсько-арабських відносин, а може навіть нову війну на Близькому Сході, до чого змагає Я. Арафат.

ПРЕДСТАВНИКИ НІКАРАҐУА в Об'єднаних Націях внесли формальну скаргу на З'єднані Стейти Америки за нібито їхнє вмішування у внутрішні справи їхньої держави і матеріяльну допомогу повстанцям, метою яких є повалити прокомуністичний уряд в Нікараґуа і привернути демократичну систему. Загострення відносин між ЗСА і Нікараґуа почалося минулого тижня після того, як урядові війська сандіністів зістрілили ґелікоптер повстанців на покладі якого були також два чи три американські громадяни. Вияснення Уряду ЗСА, що загинувші американці не належали до збройних сил Америки, не допомогло і сандіністи розвинули широку пропаґандивну кампанію при допомозі Совєтського Союзу і Куби. Рада Безпеки ОН розглядатиме скаргу Нікараґуа, хоч, як кажуть політичні спостерігачі, ЗСА напевно накладуть вето на ухвалу Ради Безпеки.

ІЄРАРХІЯ НІКАРАҐУАНСЬКОЇ Католицької Церкви звернулась з формальним проханням до Папи Івана Павла II, щоб він інтервеніював в уряді сандіністів у справі декількох священиків, яких прокомуністичний уряд в Нікараґуа хоче засудити за „зраду батьківщини" і нібито допомогу антикомуністичним повстанцям. У цій справі до Ватикану поїхали чотири представники Римо-Католицької Церкви, які мабуть будуть прийняті в різних конґреґаціях, а може й самим Папою. Папа, як відомо, приготовляється до чергової довгої поїздки до Канади. У четвер, 6-го вересня згадані представники мали зустрінутись з державним секретарем Ватикану кардиналом Аґостіно Касаролі. Нікараґуанську ієрархію очолює архиєпископ Міґуель Абандо Браво.

ЧИСЛО ВБИТИХ І ПОРАНЕНИХ демонстрантів в Чіле збільшилося до дев'ятьох осіб вбитими і понад 100 пораненими. Понад 1,000 осіб знаходяться тимчасово у в'язницях, або під домашнім арештом на зарядження військового уряду. Комуністи, які в Чіле діють у підпіллі, закликали до всенаціонального страйку і демонстрацій в цілій країні, але, як заявив міністер внутрішніх справ, заклик комуністів прозвучав порожнім звуком у повітрі, бо на третьому дні демонстрацій в Сантіяґо з'явилося значно менше число протестуючих, як у попередніх двох днях. Міністер Серджіо Онофре Харпа не вірить в успішність демонстрацій в майбутньому, тим більше що уряд президента ген. Авґусто Піночета перевів деякі корисні реформи і обіцяє незабаром привернути в країні демократичну систему.

В АМЕРИЦІ

В КОНҐРЕСІ ЗАКОНОДАВЦІ готуються до ухвали 292-більйонового оборонного бюджету, що має наступити, як тільки Сенат і Палата Репрезентантів вирівняють деякі різниці в підході до ракет типу MX. Сенат, республіканський, бажає мати 21 ракету MX, а Палата, демократична,— тільки 15, в додатку вимагаючи, щоб через один рік мати право знову переглянути всю систему MX та суму асиґнованих на ту ціль грошей.

ВИПРОДУКУВАННЯ НОВОГО експериментального бойового літака типу X-29, що в нього крила скеровуються не на боки, а назад, сигналізує початок „нового покоління зброї". Літаки, що керуються компюторами, тепер могтимуть ухилятися від куль і стрілен не тільки маневруючи свою позицію швидко вниз і вгору, але і на боки — вліво й направо, і все це з швидкістю часточки секунди.

У БІЛОМУ ДОМІ НЕ поділяють захоплення засобів масової інформації „сходячою зорею" республіканця, „саморобного" більйонера-фармацевта Лю Лерман з Ню Йорку, якого раз-у-раз вишукували різні репортери цього літа під час республіканської конвенції в Делласі, розпитуючи його про „його пляни на 1988 рік", тобто суґеруючи глядачам, що цей американець жидівського походження матиме шанси йти на вибір Президента ЗСА вже через чотири роки, після цієї осени. Він сам, поговорюють, також чекав на особливі вирізнення на Конвенції, бо подав був прохання бути одним із промовців, а це дало б йому „відбивну" для „високого скоку". Тим часом у Білому Домі близькі до Роналда Реґена люди не спішилися з тим, щоб творити вже тепер авреолю навколо цього спритного бизнесмена і відмовили йому в його проханні, тим більше, що Лерман досі визначився лише одним вичином серед республіканців: змагався за пост губернатора стейту Ню Йорк проти демократа Маріо Квомо, якому й програв відносно невеликою кількістю голосів. Але ця кваліфікація ще не достатня, сказав один з дорадників Реґена, бо „багато хто пробував бути вибраним на те чи інше місце і програв". Таке, мовляв, трапляється, а на Лю Лермана чимало політиків-республіканців дивляться, як на „сам-себе промотера", що конче хотів би „успадкувати мантію Реґена", — пише журнал „Нюзвік" з 10-го вересня ц.р.

ПЛЯТФОРМА РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ партії, яку ухвалено на Конвенції в Делласі минулого місяця, не зовсім до вподоби трьом країнам, з яких кожна має свою причину нарікати на цю плятформу: Китайська Народна Республіка незадоволена надмірною увагою плятформи до Тайвану; Австралія незадоволена з того, що плятформа не згадує про взаємний оборонний договір поміж Америкою і нею; а Юґославія скривджена тим, що її названо „совєтським сателітом", тоді коли вона сама себе уважає зовсім незалежною країною.

У НЕДІЛЮ, 16-го ВЕРЕСНЯ, СКАЖІМ СВОЄ ТВЕРДЕ СЛОВО У ВАШІНҐТОНІ ПРОТИ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to
"Svobpda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Поклін пам'яті Великої Людини

Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий, що його загально визнано за Патріярха Української Католицької Церкви, перейшов до історії ще за свого життя, яке 7-го вересня 1984 року закінчилося на 93-му році. Блаженніший Первоієрарх Йосиф був ще за свого життя мучеником за віру і нарід. І коли Митрополит Андрей Шептицький дістав почесну назву „Слуги Божого", то його заступник на львівському митрополичому престолі Блаженніший Йосиф дістав почесне ім'я „Ісповідника Віри". Він заслужив собі на цю назву своїм 18-літнім мучеництвом у совєтських каторгах. Його спокушували обіцянкою, що стане патріярхом у Москві, якщо відречеться вірности Римові і його жорстоко карали за постійну відмову. Коли в реакції на східню політику Ватикану деякі наші загорільці натякали на можливість непослуху Римові, чи заснування української національної Церкви, Блаженніший заявив рішуче: „Я не нате карався вісімнадцять років за вірність Католицькій Церкві і її Архиєреєві, щоб на волі відректися їх".

Це була тверда, вірна принципам, непоступлива людина, для якої Церква і народ були недоторкальними табу. І хоча совєтські опричники заслали його на далеку сибірську північ, Бог винагородив його страждання. Ще замолоду і в свому середньому віці, коли був директором спершу Духовної семінарії, опісля ректором заснованої ним Духовної академії у Львові, довгими роками хворів на легені, але суворий, проте дуже сухий сибірський клімат вилікував його з цієї затяжної небезпечної недуги. І Господь винагородив його за позбавлення можливости виконувати обов'язки на святоюрській горі у Львові: дістав титул Верховного Архиєпископа, дістав підвищення до стану Кардинала, а українські католики в діяспорі визнали його, як свого патріярха.

Історичним ділом Блаженнішого було, коли він на Другому Ватиканському соборі 10-го жовтня 1963 року виступив з вимогою створити для Української Католицької Церкви Патріярхат, вказавши на прецедент деяких інших східніх Церков. Папа Іван XXIII, який наполегливо домагався звільнення Митрополита Сліпого з в'язниці, ані його наступники — Павло УІ, Іван Павло І і теперішній Папа Іван Павло II не здійснили цієї вимоги Блаженнішого щодо патріярхального завершення Української Католицької Церкви. Але вимога, зголошена на 2-му Ватиканському Соборі понад 20 років тому, дала поштовх до створення мирянського патріярхального руху, який охопив своєю динамікою широкі кола українського населення у діяспорі та став чинником, який безумовно спричинився вирішно до частинної самоуправи помісної УКЦеркви з її Синодами.

Блаженніший Первоієрарх УКЦеркви роз'їздив по багатьох країнах різних континентів, щоб безпосередньо нав'язувати контакт із вірними і громадою. Він був громадською людиною з глибоким зрозумінням для вартости організованого українського громадського життя. Будучи в Америці — між іншим — відвідав централю Українського Народного Союзу у Джерзі Ситі і свою прихильність супроти УНСоюзу доказував словом і ділом. Він був громадською людиною, але не мав амбіцій стати лідером в загальному українському громадському й політичному світі. Був надто глибоко заанґажований у справах Церкви і поруч із Церквою у науковій праці та в творенні нових конструктивних діл. Церква св. Софії у Римі, Український Католицький університет, парафіяльний храм Жировицької Матері Божої, пожвавлення чернечого життя О.О. Студитів і збудування для них центру в Кастель Ґандольфо, подивугідна видавнича діяльність, тісний зв'язок Блаженнішого з усіма українськими науковими осередками — це тривкі надбання, з яких кожне завдячує своє існування Ісповідникові Віри. Це була людина сповнена безперервної ініціятиви й енерґії праці. Він не знав, що таке відпочинок, що таке відпустка, що таке розвага. Твердий супроти інших, але й твердий супроти себе самого. Не знав компромісів у принципах віри й народу, — не знав їх в неволі на 18-літній каторзі, не знав їх і на волі, коли осягнув найвищі почесті і втішався безприкладним авторитетом у всьому вільному українському світі у діяспорі.

Треба буде довшого часу, щоб з історичної перспективи можна було цілістю, докладно і вірно оцінити велич духа і діла цієї вийняткової людини, що їх нема багато рівних в історії України. Коли скорчиться українство у вільному світі — залишиться фортеця Церкви. Відійшов у засвіти один з її найбільших будівничих. Золотими літерами записався в історії Церкви і народу.

Іван Боднарук

ДО 40—ОЇ РІЧНИЦІ ЗАГИНУ ОЛЕГА ОЛЬЖИЧА

Сорок років тому в червні в німецькому концентраційному таборі Саксенгавзен ґестапівці закатували великого українського поета Олега Ольжича, сина Олександра Олеся. Представник у поезії патріотично-динамічної лірики в досконалій мистецькій формі, був Ольжич не тільки одним із найвидатніших наших поетів своєї доби, але великим патріотом і активним революціонером та націоналістичним діячем. Був він поет-ідеаліст, що не тільки сильним поетичним словом, а і з посвятою власного життя боровся за визволення України. Тому постать Ольжича стала синонімом нової людини і символом для українського молодого покоління.

Відкривався перед ним шлях наукової кар'єри, але він вибрав інший життєвий шлях: став активним членом ОУН і керівником культурного сектора. За фахом археолог, дав низку праць. За великі наукові успіхи Чеська Академія вислала його, як стипендиста до ЗСА на Гарвардський університет. Його досліди й праці в ділянці европейського неоліту, зокрема його монографія про неолітне село Шіпаніц, дали йому славу здібного археолога. Цікавився теж живо розвитком духових і політичних процесів в Україні й Совєтському Союзі.

Хоч народився (8-го липня 1907 р.) в Житомирі, своє дитинство провів у Києві, де жив і працював його батько, ветеринар і поет, Ол. Олесь. В 1919 році родина еміґрувала до Відня, а 1923 року до Праги, де закінчив освіту дипломом доктора археології (1930).

Брав участь у праці українського підпілля і в боротьбі Карпатської України та сидів у мадярській тюрмі. Опісля боровся проти німецьких окупантів. У 1942 року виїхав з О. Телігою та І. Ірлявським до Києва, щоб протиставитись німецькій деморалізації. Коли німці розстріляли Телігу й Ірлявського, йому пощастило дістатися до Львова, але там був арештований. В одній своїй поезії поет молився:

Пошли мені, молюся,
дар один
В ім'я її прийняти
мужньо муки
І в грізні дні
залізної розплати
В шинелі сірій
вмерти від ґранати.

Те, що писав Ольжич, стало законом його життя і його трагічної смерти. Зрозумівши потребу революційного чину, беззастережно віддав себе цій боротьбі.

Його літературна спадщина відносно невелика, але все ж таки вона ставить його між найвизначнішими поетами нашої доби. Його творчість пронизана духом героїзму. Велич його в тому, що він, як мало хто, зумів повністю втілити своє поетичне „вірую" в діло, віддавшись повністю активній праці в ОУН. Писати поезії почав у 1930-тих. Мав духовий зв'язок із т.зв. Празькою групою письменників, що друкувалися у „Віснику" Донцова. Належав з Є. Маланюком, Кленом і Телігою до Вісниківської „квадриґи". Написав усього три збірки поезій: „Рінь" (1935), „Вежі" (1940) і „Підзамча" (1946). Збірка „Вежі" має окреме місце в творчості Ольжича. Вона складається з двох поем: „Городок 1932" і „Незнаному воякові". Вже в першій своїй збірці „Рінь" Ольжич накреслив свій важкий шлях борця за звільнення поневоленої України:

Ми вийдем жорстоке
зустріти,
Заховане в ранковій млі.
І будуть не луки, не квіти,
Каміння саме на землі.

Шляхи — велетенські
гадюки,
Невгнутий розмірений
крок,
Діла і змагання сторукі,
І смерть — як найвищий
вінок.

Є в нього дидактично-виховні мотиви суворости долі. Його вплив бачимо в деяких віршах Ірлявського й Лятуринської. Поема „Незнаному воякові" — це зображення життя і смерти юнака-революціонера. Вона багата в сентенції, як знаменитий вияв вольовости: „Держава не твориться в будуччині, держава будується нині". Зацитую такі місця з тієї поеми:

Захочеш — і будеш.
В людині затям
Лежить невідгадана сила.
Зрослась небезпека
з одважним життям,
Як з тілом смертельника
крила.

А легко тобі,
хоч і дивишся ниць,
Аби не спіткнутись ні разу,
І нести солодкий
тягар таємниць
І гостру петарду наказу.

Навчишся надать
блискавичність думкам
І рішенням важкість
каміння.
Піти чи послати
і стать сам-на сам
З своїм невблаганним
сумлінням.

Стелився Ольжичеві шлях наукової праці після вдалих розкопок у Галичині, Буковині і Югославії, дослідів ведених Гарвардським університетом та публікації його археологічних студій. Та вибрав він інші вартості в житті, великі національні ідеали, як один з ідеологів українського націоналізму. Хто сподівався, що тендітної конструкції людина, з душею поета-мрійника, очолить у найжорстокішій для української нації добі життя? Загинув вночі з 9-го на 10-те червня 1944 року.

Змасакрувавши його в жахливий спосіб, німці не подали вістки навіть старим батькам у Празі. Полковник А. Мельник згадував, що йому комендант табору Кайдель заявив, що тіло Ольжича спалено в таборовій крематорії і що він готов видати урну з попелом батькам. Але німці не додержали обіцянки.

Українське громадянство досить уже знає про Ольжича як поета, менше знає про нього, як ученого археолога, відомого в Европі і у ЗСА, а ще менше усвідомлює собі ту ролю, яку відіграв він, як революціонер у нашому підпіллі в найжорстокішій добі нашої історії.

ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я

Д-р Ростислав Сочинський

Серцево-судинні недуґи

У попередній статті („Свобода" ч. 199, z 5-го вересня) ми описали високе тиснення крови, його розповсюдження, ознаки та способи запобігання. Сьогодні згадаємо про інші недуги серцево-судинної системи.

Атеросклероза

Ствердження кровоносних судин (зокрема артерій, або б'ючок), зване атеросклерозою з товщевою деґенерацією їхніх стінок, — це недуга, у відрізненні до артеріосклерози, себто звапнення б'ючок з погрубшанням їніх стінок, яка настає внаслідок фізіологічного процесу старіння. Атеросклероза, це — безпосередній спричинник серцевого і мозкового ударів, це повільна, проґресивна недуга, яка може брати свій початок ще замолоду. Вона характеристична тим, що стіни артерій через осід товщевих матерій, як, наприклад, холестероль, робляться грубими і нереґулярними. Через те протоки (канали) судин звужуються і постачання крови до деяких частин організму зменшується.

Коли це стається, може утворитись згусток крови (тромб), який загороджує доплив крови до серцевого м'язу, мозку, чи інших важливих органів, спричинюючи, між іншим, серцевий, чи мозковий удар.

Своєчасне розпізнання та послаблення, а то й усунення певних факторів, про які ми згадаємо пізніше, може сповільнити, а то й запобігти розвиткові атеросклерози.

Серцевий удар

Атака, або удар серця, це — недуга, убивник число 1, від якої щороку вмирає в Америці біля 600,000 людей. Коли доступ крови до частини серцевого м'язу, внаслідок кровосціпня у вінцевих артеріях, закриється, ця частина починає вмирати із-за браку кисня та відживних речовин. Така подія по-медичному зветься „інфаркт" і коли він захопить велику частину серцевого м'язу („миокардія"), наступає раніше, чи пізніше — смерть.

Певні відхилення фізіологічних процесів організму та нездоровий спосіб життя збільшують риск удару серця, а саме: високе тиснення крови, курення, надуживання алкогольних напитків, високий позем холестеролю та інших товщевих субстанцій у крові, цукриця, брак фізичних вправ, надмірна вага тіла, чи постійне духове напруження. Вік грає також чималу ролю: три з чотирьох (75 відсотків) випадків атаки серця стаються у віці понад 65 років.

Деякі люди зазнають, не раз на протязі довшого часу, ознак „анґіни пекторіс", званої також стенокардією, або цілком популярно: „грудною жабою", без того, щоб мати удар серця. Все ж таки такі симптоми, — це покажчик ураження вінцевих артерій серцевого м'яза атеросклерозою і вони іноді бувають першими звістунами атаки серця. Швидка, безпосередня лікарська допомога у таких випадках, може означати різницю між життям і смертю.

Симптоми атаки серця

Неприємне почування тиску, повноти, давлення і болю посередині (в центрі) грудної клітки, які тривають щонайменше дві хвилини і довше;

біль може поширюватись до лівого (частіше), чи правого плеча, шиї і рамен;

сильний біль, запаморочення, тьм'яність, непритомність, пітніння, нудота і задуха можуть також появитись.

Що в таких випадках робити ?

Коли ви переживаєте вище згадані симптоми, ви повинні негайно викликати амбулянс (число телефону 911), або інший засіб допомоги у наглих випадках і також повідомити вашого родинного лікаря. Коли ж ані одного, ані другого не можна телефонічно осягнути, ви просіть вашого знайомого, приятеля, сусіда чи члена вашої родини відвезти вас негайно до найближчої лікарні. Особи старшого віку повинні мати під рукою і навіть носити при собі телефон амбулянсу, лікаря і адресу лікарні.

Якщо ви є свідком тяжкого серцевого удару, коли биття серця і віддих хворого зупиняються, ви можете врятувати життя такої особи, застосовуючи т. зв. серцеволегеневе оживлення („СЛО"), очевидно, якщо ви у цій першій допомозі відповідно вишколені. „СЛО" — це поєднання віддиху устами до уст хворого і ритмічного стискання його грудної клітки. Курси такого рятування влаштовує майже кожна лікарня, чи інша здоровна установа.

Залежно від суворости серцевого удару реконструкція здоров'я починається у окремому шпитальному відділі для лікування занедужань вінцевих (коронарних) судин. Особа, яка пережила серцеву атаку, звичайно, поволі, але поступово приходить до здоров'я і може навіть пізніше повернутись до своїх щоденних зайнять.

У деяких випадках стенокардії, або „грудної жаби", коли ліки не допомагають, і після серцевого удару ваш лікар може поручити хірургічне лікування. Це відносно нова операція, звана обхідною хірургією затканих вінцевих артерій. Цією процедурою створюється новий доплив крови до серце-

(Закінчення на ст. 6)

Орест Корчак-Городиський

СОТНІ МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ І ГРОМАДА

Немає газети чи журналу у країнах вільного світу, де не було б фінансової сторінки. Економічними питаннями цікавляться не тільки великі держави і їхні відповідні міністерства, але використовується кожночасну дипломатичну зустріч на вершинах, як це було 7-го червня під час зустрічі президента Реґена і прем'єра Англії Марґарети Тачер, щоб присвятити час економічній проблематиці.

Українська преса також присвячує увагу питанню увагу економічному питанню як країн поселення, так і нашої громади.

На ІУ СКВУ економічна проблематика була дискутована не під кутом штучного і шкідливого поділу громади, але мавши на увазі кращі, може ще нескресталізовані як слід економічні пляни.

У передовиці „Свободи" п. н. „Сотні мільйонів долярів і громада" (ч. 79 з 27-го квітня ц.р.) автор згадує про полуденок, господарем якого були українські кооперативи. Передовиця порушила декілька цікавих проблем. У ній правильно підкреслено прекрасно виготовлені звідомлення наших провідних економічних діячів, дир. Омеляна Плешкевича й інж. Мирослава Болюха. Хоч вони діють на інших континентах, висловлювали дуже подібні думки, якщо йдеться про значіння „української економіки", якщо так можна сказати, або докладніше — капіталу українців у країнах поселення. Були цікаві статистики, були обережні калькуляції, які дають змогу чесним і підприємчивим одиницям з власним капіталом і допомогою українських установ започаткувати власні підприємства.

Маю враження, що стаття поставила надто великі вимоги до наших фінансових установ. Читачі напевно прийшли до правильного висновку, що під сучасну пору Церкви є найменшим ризиком для фінансових установ, з чого треба зробити висновок, що наші Церкви повинні активніше включатися в економічне плянування громади, а не мати на увазі виключно свої вузькі парохіяльні цілі. Гляньмо на минулу ролю церковних діячів у розвитку економічного життя, щоб згадати тільки о. Тита Войнаровського.

Чи в наших фінансово-економічних міркуваннях матимемо на увазі кредитові кооперативи чи щадниці, то одно мусимо мати на увазі, що суми ощадностей — це не суми, що ними довільно можуть розпоряджати дані фінансові установи. — Це ощадності поодиноких громадян чи установ, які вибрали дані установи для зберігання своїх грошей. В залежності від здорової господарки установи, а також економічної ситуації країни, оперативні суми приносять доходи у формі відсотків від позик, що уможливлює: виплачувати дивіденди, оплачувати працівників, відкладати приписані законом суми до запасного фонду і мати відповідну суму для громадських цілей. Отже здорова господарка, здорово вложені суми в позичках — це запорука успіху фінансової установи.

Правильно завважує стаття, що капітал ощадностей членів за законом є непорушимим. Тим самим наші фінансові установи не можуть вживати його на народні цілі. Тому фраза в статті, що „цілість громади відчуває мало і слабо факт існування в нашій кооперації суми кругло 600 мільйонів долярів, не рахуючи сотень мільйонів інших наших фінансових установ" — необоснована. В цій статті не пояснено як можна вживати ті великі суми для потреб громади. Згадано про дві потреби, що на них повинна громада звернути увагу — це лікарська порадня і дім для немічних.

Ми дуже часто порушуємо проблеми, а в цьому випадку лікарську порадню і дім старших віком, але не пропонуємо розв'язки як це зробити, як осягнути ціль. Обидві установи повинні бути побудовані на ініціятиві одиниці чи гурту.

Під сучасну пору медична опіка в ЗСА переходить цікаву зміну — творяться медичні осередки, які є пов'язані з поодинокими шпиталями, індивідуальні лікарські канцелярії заникають, також є добра нагода групі підприємчивих наших лікарів заінвестувати власний закладовий капітал, а українські фінансові установи прийдуть з допомогою. Тож збудувати такий медичний осередок з лікарями різних спеціяльностей не було б важко. Наші громадяни в більшості мають медично шпитальні забезпечення, тож спеціяльної даровизни не буде потрібно, але пацієнти — наші старші віком громадяни — будуть вдячні, що зможуть

(Закінчення на ст. 6)

Микола Кузик

ТРИДЦЯТЬ ТРИ РОКИ ТОМУ

(Із перших днів слави чоловічого хору „Думка" в Ню Йорку)

„Свобода" з 1-го серпня ц.р. на першій сторінці помістила згадку про смерть великого американського музика Фреда Веррінґа. У вістці написано, що цей музик і його оркестра на протязі 68-ох років виступали постійно в радіо, телевізії, у фільмах і на Бродвею. Прочитавши цю згадку про смерть цього великого музика було б непростимим гріхом для нас, небагатьох живучих членів чоловічого хору „Думка" того часу, не згадати зв'язку Ф. Веррінґа та його спільний виступ із українським чоловічим хором „Думка" в Ню Йорку.

В той час, хор „Думка" мав вже за собою півторарічну працю проб і виступів від часу основних зборів, що відбулися осінню 1949 року в приватному помешканні відомого українського підприємця-патріота Мирона Сурмача при 7-ій вулиці в Ню Йорку. Можна ствердити, що в той час хор „Думка" досягнув вершин мистецтва вокального співу. Заслуги в тому досягнені, в великій мірі, були, вже нині покійного, св.п. мґра Леонтія (Льоня) Крушельницького, надзвичайно здібного диригента хорового мистецтва, що вмів пройняти душі хористів змістом кожної пісні, що їх вони розучували. Другою додатньою рисою хористів „Думки" було те, що вони мали рутину багатьох років хорового співу, виконуючи пісні в різних хорах ще на рідних землях чи, будучи на еміґрації в Західній Европі. В молодих віком хористів були добірні, гарні голоси. Першим головою хору був д-р Богдан Карпевич, людина веселої вдачі, добрий другий тенор, щиро відданий в організуванні та розвитку хору.

Почалося воно з того, що Управа хору з оголошення в американській пресі дізналася, що відбуватиметься „Гарвест" фестиваль, тобто фестиваль врожаю, а було то вліті 1951 року, у великій концертовій залі Карнеґі Голл. У дійсності, це був фестиваль-попис, який можна б назвати також конкурсом чи змаганнями багатьох хорів за найкраще місце в їхніх виступах чи за милозвучність їхніх пісень. Цей фестиваль задумав і зреалізував Фред Веррінґ. На засіданні Управа хору вирішила написати листа на вказану адресу та зголосити нашу участь у цьому конкурсі. Інж. Юліян Ястрембський та його дружина — великі приятелі-ентузіясти хору „Думка" — новозаснованої мистецької одиниці на терені Великого Ню Йорку, дуже багато допомагали Управі в контактах та влаштуванням концертів нашим хором у вищих школах Ню Йорку. З їхньою допомогою вислано такий лист на руки Фреда Веррінґа. Через кілька днів прийшла відповідь; він з питомою американцям чемністю, жалівся, що листа на конкурс хорів вже закрита. Участь нашого хору в цьому виступі — побажана, але вже поза конкурсом, як додатково остання точка. Розуміється, ми зразу відписали, що виступимо, відспівавши чотири українські пісні. Управа й всі хористи були дуже раді, що можемо взяти участь у виступі в такій славній залі та ще й перед добірною американською публікою. А нагорода — побачимо...

Надійшов день-неділя-виступу хорів. Наш хор не спішився, навіть тому, що ми мали виступати під кінець попису. Все ж таки прибули десь в половині інших точок, Дехто з нас розмістився у бічних кімнатах, а дехто стояв біля стін у концертовій залі. Сидячі місця були всі зайняті. Славну залю Карнеґі Голл вщерть виповнила публіка. Всією церемонією виступів поодиноких хорів, представляючи їх публіці, проводив Фред Веррінґ. Коли проспівали всі інші хори свої точки, згідно з програмою фестивалю, прийшла черга на виступ хору „Думка". Тут необхідно теж згадати, що серед неамериканських хорів, крім хору „Думки", брали участь такі хори, як німецький, литовський і хор однієї із скандинавських країн, разом десять хорів. Американські хори, що брали участь в конкурсі, прибули із різних місцевостей, в них переважно співали учні вищих шкіл.

Піднеслася куртина. На сцені п'ятдесят членів хору „Думка", молоді обличчя, співаки гарно вбрані в чорні таксіда — все те, зразу зробило приємне враження на публіку, яка втомлена після виступів дев'ятьох хорів, була на півсонна. Фред Веррінґ вірно представив публіці наш хор, не змінивши нічого із того змісту, який Управа хору зформулювала — хто ми, звідки і коли прибули до Америки. В нашій програмі було чотири пісні — „Та забіліли сніги", дві всередині не тямлю вже і четверта — „Коломийка", муз. Гнатишина. Під час співу вже першої нашої пісні публіка на залі начебто прокинулася зі сну. Завважувалось тоді явно радісний вияв на обличчях авдиторії та спонтанне оплескування по кожній нашій пісні. Після закінчення нашої точки, публіка розбавлена нашою „Коломийкою", спонтанно скандувала „фирст прайс, фирст прайс" нашому хорові за милозвучність українських пісень та їхнє мистецьке виконання. Так, що Фред Веррінґ був змушений вийти на сцену і вияснити публіці, що вповні солідаризується з нею, та, на жаль, хор „Думка" зголосив свою участь запізно, коли вже і листа на конкурс була замкнена. Американський музик професійно, як знавець мистецтва музики і співу, був безмірно захоплений хором „Думки" його мистецьким виконанням на сцені. Подивляв силу їхніх голосів, чистий кришталький тембр та найбільше був він мило вражений голосами басів. Признався, що за все своє життя він такого хорового профунда собі не пригадує. Подякувавши дириґентові Л. Крушельницькому, голові хору Б. Карпевичу та всім хористам за участь у фестивалі, він висловив бажання бути в зв'язку з нашим хором. Для нас усіх хористів — це був дійсно найвищий „прайс", найвище признання з уст славного музика американської землі наших часів маестра Фреда Веррінґа.

Незадовго до фестивалю, Управа хору отримала листа від Ф. Веррінґа, в якому він просив чи не міг би хор „Думка" допомогти його хористам відспівати дві американські пісні на святкуванні Американського Червоного Хреста („Ред Крос Реллі") в Медісон Сквер Ґардені в Ню Йорку. В листопаді того ж року. Управа хору відповіла позитивно, із суґестію — чи наш хор не міг би самостійно відспівати свою одну українську пісню на цьому святі. Ф. Веррінґ в листі до хору радо погодився на відспівання української пісні і рівночасно прислав ноти двох пісень до розучування хором. Одну пісню я пригадую „Home where the Buffalo Roam", а друга, випала з пам'яті. Це ж бо 33 роки тому. До дня виступу, хор перфектно вивчив ті дві пісні, а проба з хором Веррінґа відбулася того самого дня перед виступом. Його хор враз з нашим хором творив

Закінчення на 5.

НА XXIII-ІЙ ОЛІМПІЯДІ В ЛОС АНДЖЕЛЕС

Фраґменти з української діяльности

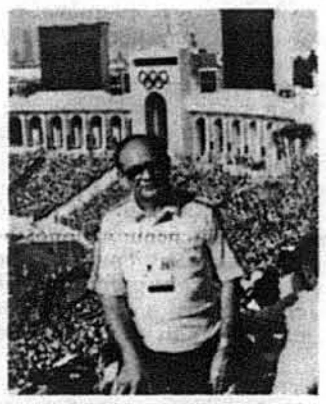
НА ЗАХИСТ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я ОЛІМПІЙЦІВ СССР

Вістки про передчасну і загадкову стерть спортсменів в СССР почали доходити на Захід впродовж кількох років. Це були загальні вістки, без жодних імен і жодних доказових фактів. Хоч відомо було про три випадки: передчасну смерть В. Куца, який помер у 48 років від туберкульозу, а також про смерть Харламова і Бєлова. Спортивна преса інформувала лише про ті випадки смерти спортсменів, які не можна було затаїти.

І раптом з СССР удалося вивезти список 59 олімпійців, з них 24 олімпійських чемпіонів, які померли передчасно і в невияснених обставинах.

Перша наша реакція після одержання списка померлих олімпійців була самозрозуміла: КҐБ провокує. Хоче нас скомпромітувати перед цілим світом. Чи не може так статися, що після проголошення списка мертвих олімпійців в СССР, комуністи влаштують пресконференцію у Москві чи навіть в Лос Анджелес з виступами «мертвих» олімпійців?

У світі і в часі, в якому ми живемо, можна всього сподіватися.

Кореспондент «Смолоскипу» О. Зінкевич на головному олімпійському стадіоні.

Часу до Олімпіяди залишалося дуже мало, щоб все перевірити і щоб хоч ствердити, що особи подані на списку, були справі олімпійцями.

Затяжна праця тривала кілька тижнів і закінчилася щойно в понеділок 30 липня в Лос Анджелесі, себто за три дні перед заплянованою пресконференцією.

В понеділок 30 липня були зроблені перші телефонні контакти з Міжнародним Олімпійським Комітетом (МОК) і його Медичною Комісією. Ми домагалися, щоб ці компетентні установи провели розслідування причини смерти совєтських олімпійців. Але як Комітет, так і Комісія відмовилися у цій справі говорити і прийняти документацію. Після цього вирішено оголосити повний список на пресконференції 2 серпня (в одержаному з СССР списку є також інші спортсмени, не-олімпійці, які теж померли у молодому віці і яких імена ще не оголошено).

Після пресконференції 2 серпня, під тиском чисельних запитів від представників міжнародної преси — і секретаріят МОК і його Медична Комісія прийняли українську делегацію і особисто погодилися прийняти всю документацію.

1 серпня московський ТАСС з Лос Анджелесу гостро виступив проти запланованої уркаїнської пресконференції, на якій на наступний день були присутні кореспонденти і телевізія з СССР і країн Східного Бльоку. Про пресконференцію чи про проблеми, які на ній були висунуті (смертність совєтських олімпійців, справа участи України в Олімпійських Іграх і справа національної дискримінації спортсменів СССР) той самий ТАСС не повідомив ані одним словом. Зате в Лос Анджелесі запрацювали машина совєтської дезинформації: серед представників преси радянські «кореспонденти» поширили вістку, що, мовляв «Смолоскип» твердить, що Юлія Рябчинська померла від анаболічних стероїдів. «А стероїди тут ні при чому, — говорили вони, — вона просто утопилася».

Подібних вісток було поширено дуже багато.

Випадок Рябчинської і стероїдів є клясичним прикладом, як можна спотворити найправдивішу правду.

У медичному рапорті «Смолоскипу», який підготували молоді українські лікарі, і який одержав кожний журналіст на пресконференції 2 серпня, дуже виразно стверджується, що ані анаболічні стероїди, ані карнитин, ані інозин, ані калій оротату не спричинюють смерти, хоч можуть спричинити різні побічні захворювання. На пресконференції і в усій документації дуже виразно було сказано: ми не знаємо, що спричинило їхню смерть, чому вони померли. Але факт є, що смертність совєтських олімпійців у роках 1976-1982 порівнюючи із смертностю 1952-1975 зросла в СССР на 420%, а у ЗСА лише на 9%.

Тому питання було поставлено дуже виразно: якщо не стероїди, якщо не інші відомі на Заході препарати — то ЩО саме спричинило їхню смерть?

Могло бути кілька чи кільканадцять звичайних випадків. Від людей з СССР і Східноевропейських країн стало в Лос Анджелесі відомо, що напр. відомого білоруського боксера Валерія Попенченка дослівно зарізали в Москві. Поширилося аж три різні версії про смерть Рябчинської. Може бути ще кілька подібних версій чи випадків. А решта? Чому вони померли? ЩО спричинило їхню смерть. Це «Що» було і далі залишається основним.

Тому заклик розслідити смерть совєтських олімпійців було звернено до МОК, до його Медичної Комісії, до національних олімпійських комітетів. Вони є співвідповідальні за смерть олімпійців, це їхній обов'язок розслідити їхню смерть і домогтися, щоб совєтський Олімпійський Комітет і совєтський уряд притягнути до повної відповідальности.

Завдання українців, було довести цю інформацію до відома світу, що вони й зробили.

Президент МОК Х. Самаран на заключній пресконференції МОК відповідає на питання кореспондента «Смолоскипу».

А від цього Західного світу залежить, чи він буде лише з захопленням (а може й заздрістю) приглядатися, як совєтські спортсмени побивають світові й олімпійські рекорди і мовчки та без жодної реакції, без зацікавлення і жодного стурбування, буде приглядатися, як учорашні олімпійські чемпіони, будуть сьогодні вмирати у тридцять чи сорок років життя.

Питання виринає, чи цей самий світ жорстокий і цинічний буде так само мовчки приглядатися до смерти олімпійців СССР, як він мовчки приглядався, коли мільйони українців умирали голодовою смертю в 1933 році?

На реакцію цього Західного Світу не треба було довго чекати.

На заключній пресконференції МОК, у понеділок 13 серпня, в найбільшій залі головного олімпійського пресового центру, перед сотнями журналістів з усіх майже країн світу, обурений президент МОК, колишній еспанський посол до Москви Хуан Самаран, на поставлене йому запитання, проголосив перед цілим світом два історичні «НІ». Ні — МОК не буде досліджувати смертности олімпійців СССР. Ні! — МОК не вишле своєї спеціяльної комісії (як висилає до Південної Африки), щоб розслідити національну дискримінацію спортсменів СССР і чому Україна і Білорусія не беруть участи в Олімпійських Іграх.

Голова Медичної Комісії МОК принц де Меро, коли йому поставлено питання у справі смертности совєтських олімпійців.

Сантиментальний гуманний своєю вдачою голова Медичної Комісії МОК, бельгійський принц де Меро похилив голову (мабуть із сорому), коли Х. Самаран проголошував своє історичне «ні». Американець П. Юберо здивовано і з наївною цікавістю дивився на українського кореспондента, який ставив це питання.

Дуже скоро сотні присутніх журналістів пререйшли до порядку денного. Дехто відверто радів, що «росіяни» вмирають. Кореспондент ТАСС-у (відомий в Ірляндії, як офіцер КГБ) зумів лише вигукнути: «Чули, чули, що ви наговорили».

Але знайшлися люди, які були не байдужі до долі і життя інших людей, нехай і підсовєтських. І вони написали так, як сприймали ці вістки. Найбільш характерно відгукнувся «Лос Анджелес Таймс» — доказом смерти є «віра на слово». Як можна доказати, як можна звідси перевірити, чи справді ті 59 олімпійців померли і чому? Вірте на слово джерелові інформації в СССР, або старайтесь перевірити. Ми перевірити не можемо, але МОК і його Медична Комісія може. Тому, мабуть було таке велике зацікавлення лікарів, які входили в склад різних національних олімпійських делегацій на Олімпіяду. Зацікавлення багатьох членів МОК, національних олімпійських комітетів, лікарів і журналістів є доказом того, що життя людини, де б вона не жила є справою цілого людства, яке починає все більше й більше турбуватися долею і життям іншої людини.

Праця на захист життя й здоров'я підсовєтських спортсменів лише почалася. Їхній голос розпуки: «нас вбивають медичними і психофізичними експерементами» і «доведіть до відома світу» не залишивсь без відгуку. Світ про цю трагедію молодих людей довідався. Боротьба за їхнє життя і здоров'я буде нелегка. Вона буде довга. Але вона настільки важлива, що її треба продовжувати всіми можливими засобами. Коли смертність олімпійців СССР, яка зросла на 420%, знизиться до нуля, тоді ми вважатимемо, що наш голос не лише почули, але й нашого голосу налякалася влада СССР і припинила смертоносні експерименти.

О. Зінкевич

ЗА УЧАСТЬ УКРАЇНИ В ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРАХ

Нижче подаємо уривки зі слова Мони Снилик на відкритті пресконференції «Смолоскипу» в Лос Анджелесі 2 серпня 1984 року.

Колись ми влаштовували демонстрації. Вони завжди були мирні й ніколи не були спрямовані проти спортсменів, але проти порушування Совєтським Союзом олімпійських принципів. Проводячи нашу діяльність, ми часто чули, що ми змішуємо політику зі спортом. Навпаки, ми глибоко переконані, що власне ми поборюємо політизацію Олімпіяд, домагаючись, щоб держави не втручалися в Ігри. Як прихильники олімпійських ідеалів, включно з якнайбільшою кількістю учасників в Іграх, ми переконані, що невтручання Совєтського Союзу дозволило б Україні долучитися до олімпійської родини. (В Лос Анджелесі, мабуть вперше, в офіційних повідомленнях вживано термін «олімпійська родина» для підкреслення дружности всіх учасників Олімпіяди — ред.).

Ми скликали сьогоднішню пресконференцію з двох причин. Обидві зв'язані з втручанням держави в спорт, що практикує найбільший порушник олімпійського статуту — совєтський уряд. Ми хочемо вірити, що з огляду на політичні події останніх років, як і з огляду на теперішній олімпійський бойкот, МОК і засоби масової інформації скоріше визнають руїницьку ролю Совєтського Союзу в Олімпіядах, те, на що ми звертаємо увагу впродовж років. Тому ми хочемо зосередити увагу на питанні національної дискримінації і совєтського колоніялізму у спорті, на недопущенні України до олімпійського руху.

Друге — з чим ми вперше виступаємо сьогодні — це приголомшливі відкриття, які вказують, що Совєтський Союз дослівно жертвує своїми олімпійськими спортсменами в ім'я здобуття слави і здобуття для себе міжнародного престижу.

Ми вважаємо, що це відкриття, зроблене на основі одержаних інформацій від самих совєтських спортсменів, є криком розпуки. Це вимагає негайного виключення Совєтського Союзу з Олімпійського руху.

Загальний вид на сцену пресконференції «Смолоскипу» 2 серпня 1984 р. в Лос Анджелесі.

ЗАКЛИК ДО МІЖНАРОДНОГО ОЛІМПІЙСЬКОГО КОМІТЕТУ

Організація на Захист Прав Людини в Україні «Смолоскип» 30 липня 1984 року оголосила звернення до Міжнародного Олімпійського Комітету і його Медичної Комісії в справі розслідування смертности совєтських олімпійців. Лист підписали президент «Смолоскипу» д-р Андрій Зварун і секретар Андрій Сороковський. Лист цей і всю документацію передала МОК-ві і його Медичній Комісії делегація «Смолоскипу», до якої входили А. Сороковський, М. Снилик і О. Зінкевич 2 серпня 1984 р. Нижче подаємо уривки з цього звернення.

Спортсмени з СССР передали нам список 59-ти совєтських олімпійців, які померли передчасно з неприродних причин. Нам сказали, що більшість цих спортсменів померли у наслідок зловживань і використовування тренувальних методів та медичних і фізіологічних експериментувань.

... Ми закликаємо Міжнародний Олімпійський Комітет і його Медичну Комісію відбути в Лос Анджелесі під час Олімпійських Ігр спеціяльну сесію, щоб розглянути це питання. Ми закликаємо Вас вислати спеціяльну делегацію до СССР, щоб перевірити медичні рекорди кожного олімпійця, що є на нашому списку, і провести дальше розслідування причин смерти у тих випадках, де офіційне вияснення було б незадовільне.

Після закінчення цього розслідування, ми домагаємося, щоб була скликана надзвичайна сесія МОК для обговорення вислідів цих досліджень і питання тренувальних методів і експериментувань, які загрожують життю спортсменів.

Якщо було б викрито, що будьяка країна вживає чи схвалює ці методи — їхні національні олімпійські комітети повинні бути виключені з Олімпійського руху.

Ми домагаємося, щоб СССР дав МОКові і світовій громадськості повну відчитність за причини смерти цих олімпійців. Якщо СССР відмовиться, ми домагаємося щоб його НОК був позбавлений права брати участь в Олімпійських Іграх до того часу поки він не дасть доказів, які можна б перевірити, що шкидливі для здоров'я спортсменів тренувальні методи скасовані і що він припинив усі біологічні, медичні й фізіологічні експерементування.

В ім'я людських прав і олімпійських ідеалів ми закликаємо вас зробити все можливе у ваших силах, щоб зупинити використовування спортсменів.

Мона Снилик і Андрій Сороковський при вході до Білтмор готелю, в якому вони передали 2 серпня 1984 всю українську документацію Міжнародному Олімпійському Комітетові і його Медичній Комісії.

Відгуки чужомовної преси про смертність совєтських олімпійців і національну дискримінацію спортсменів СССР.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ ПІД ЧАС XXIII-ої ОЛІМПІЯДИ В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ

Липень, 1984 року:

Понеділок, 16 • Відкриття Українського Олімпійського Інформаційного Бюра в Лос Анджелесі. Керівник бюра — Андрій Сороковський.

П'ятниця, 27 • Кореспондент Інформаційної Служби «Смолоскип» О. Зінкевич одержав повну пресову акредитацію на Олімпіяду.

• Участь у бенкеті на честь американських олімпійських чемпіонів, яких прийнято до Пантеону Олімпійської Слави.

• Виступ на першій пресовій конференції МОК у головному олімпійському пресцентрі.

Субота, 28 • Завдяки п-ні Дарії Чайковській в культурно-мистецькій програмі Олімпійських Ігр в Експопарку виступили українські ансамблі: «Кобзар» (кер. В. Божик), «Явір» (кер. Й. Гринда) та козацький танцювальний ансамбль «Туман» (кер. Г. Монтеро). Згодом ці ансамблі виступали ще окремо в різних програмах.

Після пресконференції кореспондент телевізійної станції кан. ч. 11 робить інтерв'ю з А. Каркоцем.

Понеділок, 30 • Закінчено підготовку всіх матеріялів про передчасну смерть олімпійців СССР, про питання участи України в Олімпійських Іграх та про національну дискримінацію совєтських спортсменів.

• Ранком на телевізійній станції кан. 9 відбулося десятихвилинне інтерв'ю з А. Каркоцем.

• Проголошено відбуття пресконференції 2 серпня 1984 року.

• Перші телефонні розмови з секретаріятом МОК і його Медичною Комісією.

• Вирішено, що офіційними представниками «Смолоскипу» на XXIII-ій Олімпіяді є А. Сороковський, А. Каркоць, М. Снилик, О. Зінкевич, Л. Верба, Л. Сокіл, Я. Зінкевич та інші.

Вівторок, 31 • Телефонні розмови з МОК та відвідини пресових агенств і редакцій газет Лос Анджелесу групами по дві особи. Перша зустріч А. Сороковського і А. Каркоця з представниками ABC.

• Відомий американський колюмніст Рік Таллі відвідав Бюро.

Серпень, 1984 року:

Середа, 1 • У великих американських часописах «Чікаґо трібюн» і «Дейли ньюз» (Лос Анджелес) появилися статті Р. Таллі про смертність совєтських олімпійців, питання участи України в Олімпіядах і національну дискримінацію спортсменів СССР.

• Московське телеграфне агенство ТАСС розповсюдило різними мовами повідомлення про пресконференцію «Смолоскипу» у головному олімпійському пресцентрі. ТАСС різко критикував українців і підготовлювану пресконференцію.

Четвер, 2 • В американському Пресовому Клюбі Лос Анджелесу відбулася пресконференція «Смолоскипу», в якій взяло участь понад 60 кореспондентів преси, телевізії і радіо з багатьох країн світу, а в тому числі з СССР і Східно-европейських країн. Пресконференцією керувала Мона Снилик, про національну дискримінацію і справу участи України в Олімпіядах говорив А. Сороковський, а про високу смертність совєтських олімпійців — А. Каркоць. На пресконференції дійшло до гострої конфронтації між совєтським й угорським журналістам та А. Каркоцем.

Після закінчення пресконференції «Смолоскипу» кореспонденти обступили совєтського журналіста В. Кавалявскаса.

• Делегація «Смолоскипу» у складі: А. Сороковський, М. Снилик і О. Зінкевич відвідали в Білтмор готелі секретаріят МОК і його Медичну Комісію та особисто вручили їм українські матеріяли.

• Американська радіостанція з Флоріди повідомила про українську пресконференцію та передала інтерв'ю з А. Каркоцем.

• Телевізійні станції кан. 11 і кан. 5 передали широкі інформації про пресконференцію та інтерв'ю з А. Каркоцем і А. Сороковським.

СМЕРТНІСТЬ ОЛІМПІЙЦІВ СССР

Нижче подаємо кілька уривків із заяви «Смолоскипу» на пресконференції 2 серпня 1984 р. в Лос Анджелесі про смертність олімпійців СССР, яку відчитав і давав відповіді у цій справі Андрій Каркоць.

Коли 8 травня Совєтський Союз повідомив про своє рішення не брати участи в літніх Олімпійських Іграх 1984 року, він посилався на фізичну небезпеку для совєтських спортсменів в Лос Анджелесі з боку «анти-совєтських груп».

Як цинічно і лицемірно звучить це виправдання у світлі правди, яку ми знаємо сьогодні: найбільшою небезпекою для совєтських олімпійців завжди була їхня власна влада. Щонайменше 59 спортсменів, які змагалися для СССР на Олімпійських Іграх почавши літньою Олімпіядою 1952 року, померли — більшість із них в наслідок насильного вживання хемічних препаратів та інших метод тренування і експериментувань.

Серед хемічних препаратів, які дають совєтським спортсменам, дуже часто без їхнього відома, є калій оратату, інозін, карнитін, суксинічна кислота, діябанол, наробіль, ретаболіл і інші анаболічні стероїди. Цей департамент винайшов хемічні препарати, які приховують присутність заборонених хемічних речовин в організмі.

... Негайним наслідком праці д-ра Рубцова і його групи були золоті медалі й рекорди совєтських спортсменів і престиж для совєтського режиму. На довшу мету — це означає смерть для совєтських спортсменів, яка дуже часто приходить через кілька років після того, як спортивний потенціял атлета цілком вичерпаний.

На пресконференції «Смолоскипу» було виставлено 15 фотографій померлих совєтських олімпійців.

Що сьогодні показують блискучі совєтські рекорди на Олімпійських Іграх, рахунок медалів, які мали бути доказом вищости їхньої політичної системи?

Протягом багато років ми чули від совєтських спортсменів, які змагалися на Заході, про вживання хемічних препаратів у їхній спортивній системі. Ми чули від них про спортсменів, які вмирають. Вони визнавали, що в совєтському підході до спорту є щось дуже зле. Виявляється, що самі спортсмени були свідомі небезпеки, яка з'являлася перед ними і їхніми товаришами, але були безсилі будь-що зробити. «Ми навіть не знаємо, що вони нам дають» — ми чули нераз.

Недавно ми одержали інформацію про спеціяльний департамент при Комітеті Фізичної Культури й Спорту при Раді Міністрів СССР, який наглядає й розподіляє спортсменам, які тренуються, відповідні хемічні препарати. Цей департамент, який охоплює майже 150 спеціялістів зі спортивної медицини, очолює доктор Рубцов.

Протягом років ми були свідомі цієї темної тіні, яка висіла над спортсменами СССР, але могли лише думати про тяжкі наслідки цих ехпериментів. Нам стало ясніше тепер. Недавно ми одержали список 59-ти членів совєтських олімпійських команд, почавши від 1952 року аж до тепер, які померли. Кілька з них загинули у нещасливих випадках, але переважна більшість, згідно з нашим джерелом інформації, померла у наслідок совєтських тренувальних методів, вживання хемічних препаратів, біологічних і фізіологічних експериментів. На цьому списку є 24 олімпійці, які здобули золоті медалі. Ті, що передали нам цей список, просили нас розкрити перед цілим світом цю темну таємницю, це жалюгідне збочення у спорті, це підривання олімпійських ідеалів.

Щоб краще зрозуміти величину й заплутаність цих виявлень, ми мусіли провести основну дослідну працю. На підставі цього ми могли зробити ряд порівняльних таблиць між совєтськими спортсменами і спортсменами олімпійських велетнів — ЗСА і Німеччини (Сх. і Зах. разом).

Результат нашої праці був потрясаючий. На всіх літніх Олімпіядах від 1952 до 1976 року і на зимових Іграх від 1956 до 1976 року, 1033 совєтські спортсмени здобули щонайменше по одній олімпійській медалі. З них 46, себто 4.45% померли. У той самий період ЗСА мали 784 медалістів, з яких 14 (або 1.79%) померли. 786 німців здобули олімпійські медалі. З них лише 12 померло (себто 1.53%).

Результат нашого дослідження: смертність совєтських олімпійців є в два з половиною рази більша від їхніх американських і німецьких суперників.

Висновок: совєтські тренувальні методи вбивають.

... Ми хочемо кинути кілька викликів.

Ми кидаємо виклик Совєтському Союзові: виясніть, якщо ви можете, причину смерту 59 олімпійців (у тому числі 24-ох олімпійських чемпіонів), які померли, маючи в середньому всього 41.45 років.

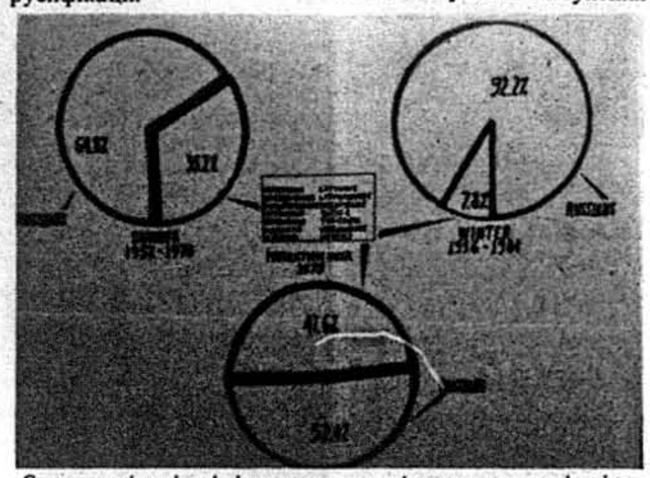
Ми кидаємо виклик західим засобам масової інформації, зокрема американським журналістам, які дуже часто є суворі й виснажені: продовжуйте те, що ми тут розпочинаємо, і подивіться, куди воно веде. Ставте гострі запитання, не будьте легко задоволені і на кінець — будьте хоч коли небуть обурені.

Ми кидаємо найважчий виклик Міжнародному Олімпійському Комітетові: якщо Совєтський Союз є винний, як ми його тут звинувачуємо за смерть його власних спортсменів — прийміть відважне й принципове рішення — виключіть Совєтський Союз з Олімпійського руху. Ви побачите, що такий акт буде кроком вперед до розв'язання багатьох проблем, які висять над Олімпійськими Іграми, зокрема проблем політизації. Совєтський Союз був іржою в Олімпійському руховi від часу, коли він увійшов до нього в 1952 році. Він був найбільшим порушником олімпійського статуту. Ми переконані, що оздоровлення Олімпійських Ігр лежить не так у реформах, як у докладному дотримуванні теперішнього статуту. Перш усього — це означає невідкладне невтручання урядів у справи національних олімпійських комітетів. Між іншим це невтручання дозволить Україні й іншим народам, які є частиною СССР, зайняти їхнє законне місце в олімпійській родині. І це поставить кінець убиванню олімпійців у наслідок державних розпоряджень.

НАЦІОНАЛЬНА ДИСКРИМІНАЦІЯ В СПОРТІ СССР

Нижче подаємо уривки з заяви «Смолоскипу» на пресконференції 2 серпня 1984 р. в Лос Анджелесі у справі участи України в Олімпійських Іграх і національної дискримінації спортсменів СССР. Заяву цю читав і давав пояснення до окремих таблиць адвокат Андрій Сороковський.

Недопущення України до Олімпійського руху є безправ'ям, проти якого ми боремося вже багато років. Воно є наслідком совєтської спортивної системи, яка оперта на національній дискримінації і колоніялізмі. Ця система є так само огидна, як і апартеїд у Південній Африці, що зробило ту країну парією у світовій громаді й довело до виключення її з Олімпійського руху. У той самий час Совєтський Союз користується упривілейованим статусом. На його масові порушення олімпійського статуту ніхто не звертає уваги. Теперішній бойкот Олімпіяди є доказом, що догоджування Совєтському Союзові не було на часі. Коли майбутнє Олімпіяд опинилося під загрозою, настав час, щоб звернути увагу на основну справу — національну дискримінацію і колоніялізм у совєтському спорті. Для нас, американців українського походження, ця проблема є тим більше болючою, бо совєтська політика є спрямована на знищення української нації шляхом русифікації.

Статистичні дані, які підтверджують національну дискримінацію в спорті СССР: в команди СССР на літні Олімпіяди було включено 64.8% росіян і 35.2 не-росіян, на Зимові Олімпіяди 92.2% росіян і 7.8% не-росіян, тоді як в СССР є 52.4% росіян і 47.6% не-росіян.

... Спорт відіграє велику ролю у визнанні країни і її народу міжнародною громадськістю. Совєтський режим робить усе, що в його силі, щоб не допустити до визнання міжнародними організаціями України і українців і зокрема українських спортсменів, які мають великі досягнення. Міжнародні засоби інформації є заохочувані, щоб уважати їх «совєтськими» спортсменами або й «російськими».

... Українські спортсмени опинилися у незавидному становищі порівняльно до спортсменів інших народів. Щоб бути допущеними до Олімпіяд, вони мусять успішно змагатися не лише з іншими українцями, але також проти спортсменів чотирнадцяти республік, які входять у склад СССР. У боротьбі за місце в олімпійській команді СССР росіяни мають всі можливі привілеї.

Найбільш талановитих спортсменів забирають з України. Українська олімпійська чемпіонка Лариса Латиніна, яка дев'ять разів здобувала золоті олімпійські медалі, була переведена до Москви, де її зробили головним тренером совєтської жіночої олімпійської команди. Там вона тренує російських дітей, замість підготовляти уркаїнських гімнасток у Києві. Усунення від тренування Олександра Мишакова, основоположника української гімнастичної школи, довело до занепаду України в гімнастиці, яка від 1952 до 1964 р. здобула 22 індивідуальні і 14 командних золотих медалів в гімнастиці.

... Результат цієї дискримінаційної системи найвиразніше видно у спорті Зимових Олімпіяд. Від 1956 до 1984 року 588 спортсменів із російської розпублики були включені в совєтські команди на Зимові Олімпіяди. В той самий період 14 не-російських республік, які становлять 48% населення СССР — були заступлені п'ятдесятьма спортсменами. Від 1956 до 1972 р. Українська ССР, з населенням 42 мільйонів у 1959 році не була взагалі заступлена (на Зимових Олімпіядах). Їй дозволили мати двох спортсменів в 1976 році, п'ятьох у 1980 і чотирьох — у 1984 році.

Історично дискримінація — неоднакове трактування осіб і груп — є доповненням до колоніялізму — систематичне експлуатування одного народу другим. Дискримінація українського й інших народів російською імперією була завжди супроводжувана експлуатацією людських, економічних і культурних ресурсів. Найкращим прикладом у цьому випадку є використовування українських олімпійських спортсменів для прославлювання Росії і Совєтського Союзу.

Евері Брандеж колишній президент Міжнародного Олімпійського Комітету, заявив, що ніщо не стоїть на перешкоді, щоб Україна мала свою уркаїнську олімпійську команду.

... МОК, знаючи якою важливою є ця проблема для Совєтського Союзу, далі стараючись йому догодити, постійно відмовляється говорити про ідею незалежної української участи (в Олімпійських Іграх). Цим самим Олімпіяди залишаються далі засобом совєтського колоніялізму.

... Ми домагаємося (від МОКу) відкликати визнання Національного Олімпійського Комітету СССР і вимагати, щоб совєтський уряд дозволив створити національні олімпійські комітети всіх 15 республік СССР, а в тому числі й України.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ ПІД ЧАС XXIII-ої ОЛІМПІЯДИ В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ

• Радіостанція NBC передала на всю Америку широку інформацію про пресконференцію, включивши до неї уривки з виступу А. Каркоця.

П'ятниця, 3 • Відбуто перші телефонні розмови з членами МОК і представниками національних олімпійських комітетів.

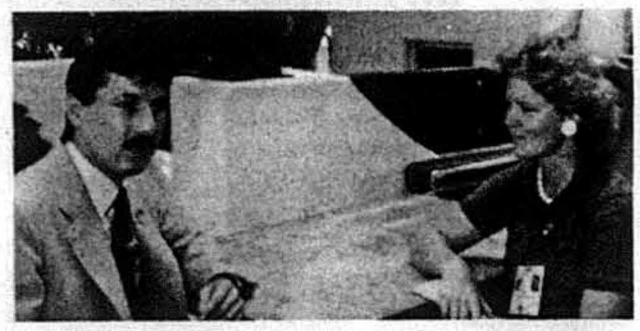
• Появилася велика стаття про смертність совєтських олімпійців в газеті «Ді Реджистер».

• Появилася велика стаття відомого американського дослідника і знавця Совєтського Союзу в газеті «Ді Сан» (Балтимор). Стаття ілюстрована фотографіями Ю. Рябчинської і Ю. Лагутина.

Субота, 4 • Перша достава українських матеріялів представникам національних олімпійських комітетів в Олімпійському селищі на кемпусі університету Каліфорнії. Після наради і перестудіювання українських матеріялів, адміністарція дозволила доставляти їх по призначенню.

• Рішено доставляти українські матеріяли лише тим національним олімпійським комітетам, які виявлять у телефонній розмові зацікавлення ними і погодяться прийняти їх. В наступні дні українські матеріяли доставлено 57 найважливішим національним олімпійським комітетам.

• В одній із найбільших газет у США «Лос Анджелес Таймс» появилася в олімпійській частині, стаття п. заг. «Вірячи на слово» про українську пресконференцію.

А. Каркоцеь у розмові з кореспонденткою телевізійної сітки СВС-Канада в парку Пресового Клюбу Лос Анджелесу.

Понеділок, 6 • Перша демонстрація СУМ-у з молодою людиною в заґратованій клітці і з «ведмедем» поруч біля головного олімпійського стадіону (Колізею). Такі демонстрації відбувалися згодом в тому самому і в інших місцях міста.

• З Лос Анджелесу відкликано до СССР відомого українського олімпійського чемпіона Бориса Шахліна, який виконував на Олімпіяді функцію судді в гімнастиці.

Вівторок, 7 • А. Сороковський виступив на радіопрограмі ABC (KABC-790) Рей Бріма, яку можна чути в багатьох штатах Америки. Виступ, телефонні запити й відповіді тривали понад дві години.

• Інж. Володимир Лесюк, відомий діяч в Лос Анджелесі зробив два півгодинні інтерв'ю з А. Сороковським і М. Снилик для телевізійної станції Групи «W», кан. 3. Перша півгодинна програма була присвячена питанню смертности олімпійців СССР, а друга — питанню участи України в Олімпійських Іграх і національній дискримінації підсовєтських спортсменів.

Середа, 8 • Участь кореспондента «Смолоскипу» у прийнятті для членів МОК, яке влаштував американський Прес-Клюб Лос Анджелесу.

На прийнятті для членів Міжнародного Олімпійського Комітету представник «Смолоскипу» О. Зінкевич мав нагоду познайомитися з президентом Міжнародної Федерації Спортивної Преси англійцем Франком Тейлором.

Четвер, 9 • Розпочато розповсюджування спеціяльного олімпійського випуску часопису «Смолоскип» у 23 найбільших готелях, де замешкали чужинецькі журналісти й офіційні представники.

П'ятниця, 10 • А. Сороковський і О. Зінкевич відвідали жидівський історичний музей Лос Анджелесу, в якому відзначувано жидівських олімпійців спеціяльною виставкою. Відбуто розмову з директором музею Поліною Гірш.

• Кореспондент «Смолоскипу» взяв участь у прийнятті, яке влаштував мер Сеулу Бо Гь'юн Юм. Він познайомився з мером цього міста, прийняв запрошення приїхати на наступну Олімпіяду в Кореї і дав інтерв'ю Національному радіо Кореї.

Субота, 11 • Біля головного олімпійського пресцентру відбулася велика протисовєтська демонстрація афганців, в якій взяли участь також інші етнічні групи (українці у ній участи не брали). На демонстрації були присутні два представники «Смолоскипу».

Неділя, 12 • Кореспондент «Смолоскипу» взяв участь у заключній пресконференції Національного Олімпійського Комітету ЗСА. Український кореспондент поставив питання президентові цього комітету Б. Саймонові у справі расової дискримінації у Південній Африці і національної дискримінації в СССР.

• Участь частини Групи «Смолоскипу» у прийнятті, яке влаштувало подружжя Оксана і Тарас Козбурі.

Понеділок, 13 • Участь у заключній пресконференції МОК. Кореспондент «Смолоскипу» ставив питання голові Медичної Комісії МОК принцові де Меро у справі дослідження смертности олімпійців СССР, і президентові МОК Х. Самаронові у справі національної дискримінації спортсменів СССР і участи України в Олімпійських Іграх.

Середа, 15 • Закрито Українське Олімпійське Інформаційне Бюро в Лос Анджелесі.

Вівторок, 21 • У газеті «Ді Мейком Дейлі», яка появляється у Воррен, Міч., появилася стаття редактора цієї газети М. Кеґетяна про смертність совєтських олімпійців. Стаття ілюстрована фотографією Ю. Рябчинської.

Середа, 22 • У додатку до балтиморської газети «Ді Сан» — «Говард сан» появилося на першій сторінці інтерв'ю з представником «Смолоскипу» О. Зінкевичем. Інтерв'ю ілюстоване фотографією з бюра «Смолоскипу» і воно присвячене справам діяльности цієї організації.

ПОДЯКА ЗА ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ ФОНД «СМОЛОСКИПУ»

Найщиріша подяка найбільш заслуженій на американській землі українській установі — Українському Народному Союзові за дотацію в сумі 1700 дол. на видання англомовної книжки «Українські Олімпійські Чемпіони». Ця дотація уможливила не лише видати цю книгу, але й подарувати її (разом з іншими матеріялами) під час Олімпійських Ігр в Лос Анджелесі членам МОК, національним олімпійським комітетам і представникам преси.

Наша щира подяка українським установам і окремим особам, які склали свої пожертви на Український Олімпійський Фонд «Смолоскипу».

Пожертвували по:

500.00 дол.: «Крамничка Сумління»-Чікаго; Американці на Захист Прав Людини в Україні-Рочестер.

250.00 дол.: ОУК ім. О. Басараб-Ошава; Українське Лікарське Т-во-Відділ Огайо.

200.00 дол.: Українська Кредитівка-Торонто; Українська Православна Кредитівка-Нью-Йорк.

100.00 дол.: ГУ СУКА «Провидіння»-Філядельфія; Союз Українок Канади «Доньки України»-Монреаль; Т-во Українських Інженерів-Відділ Каліфорнія; Екзекутива Українсько-Американської Координаційної Ради-Нью-Йорк; ЦУ ОДВУ-Нью-Йорк; СУА-Відділ Елізабет; УНО-Ошава; Українська Кредитівка-Гамільтон; СУА-55 Відділ в Лос Анджелесі; Кредитова Кооператива Північного Вінніпеґу; Українська Національна Кредитівка-Монреаль; Маруся Попович; Філярет Лукіянович; д-р Дмитро Павлишин; Гаррі Гуцал.

50.00 дол.: Федеральна Кредитівка «Самопоміч»-Балтимор; Федеральна Кредитова Кооператива «Самопоміч»-Гартфорд; УНО-Монреаль; Українське Лікарське Т-во-Відділ в Нью-Інґлянд; Українська Кредитівка-Лондон (Канада); Юрій Тарасюк.

37.50 дол.: Дарія Кузик.

25.00 дол.: Українська Кредитівка — Содбури; Ст. А. Секрета.

20.00 дол.: О. Суховерський; Д. Корбутяк; В. Лаврівський.

10.25 дол.: С. Кікта.

10.00 дол.: О. Богачевський; Володимир Островський; Роман Левицький.

О. Зінкевич на прийнятті для членів МОК у приміщенні місцевого Пресового Клюбу разом з Міс Олімпійської Преси і радним Лос Анджелесу Ґільбертом Ліндеі.

ПОДЯКА УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ ЛОС АНДЖЕЛЕ

Організація на Захист Прав Людини в Україні «Смолоскип» складає найщирішу подяку українським Церквам і окремим громадянам за допомогу, яку вони дали групі «Смолоскипу» під час її перебування й діяльности на XXIII-ій Олімпіяді в Лос Анджелсі.

Наша найщиріша подяка —

Отцеві **Степанові Галикові-Голутякові,** священикові Української Православної Церкви св. Андрія за дозвіл використати будинок при Українській Православній Церкві св. Володимира, де містилося наше Бюро і де жила частина наших членів і співробітників;

Отцеві **Петрові Леськову,** парохові Української Католицької Церкви, за дозвіл нашій групі використати цілий будинок при парафії Української Католицької Церкви, де містилася частина нашого Бюра і де жила частина наших членів;

Інж. **Володимирові Лесюкові** за постійні поради й допомогу в наладнанні зв'язків з пресою, радіо і телевізією;

Інж. **Ігорові Макухові** і його дружині **Лесі** за випозичення копіювальної і друкарської машин;

Інж. **Любомирові Осадці** за дозвіл користуватися його автомашиною;

Панові **Віліямові Вассонові** (Василишинові) за випозичення друкарської машинки і щоденну практичну допомогу;

Подружжю **Оксані** й **Тарасові Козбурам** і іншим громадянам за фінансове уможливлення нашій групі взяти участь в Олімпійських Вечерницях та за влаштування прийняття для членів нашої Групи в неділю 12 серпня;

Парафіянам Української Православної Церкви, п-нові **В. Вассонові,** п. **Порайкові,** п-ні **О. Козбур,** п-ні **Л. Макух** і її **родині** та всім іншим особам, які безкорисно допомагали прохарчувати нашу Групу.

Наша подяка всім іншим українцям Лос Анджелесу і дооколишніх місцевостей, за моральну і практичну підтримку.

О. Зінкевич, ген. секретар «Смолоскипу»
А. Сороковський, керівник Українського Олімпійського Інформаційного Бюра в Лос Анджелесі.

Сторінку «На XXIII-ій Олімпіяді в Лос Анджелес» підготувала Українська Інформаційна Служба «Смолоскип». Всі фотографії «Смолоскипу».
«Smoloskyp» P.O. Box 561, Ellicott City, Md. 21043.

ЗАКЛИК
до Всіх Організацій і Комітетів в Обороні Людських і Національних Прав в Україні

ПРИБУТИ на ЗУСТРІЧ

яка відбудеться
в суботу, 15-го вересня ц. р., в 6-ій год. веч.
в приміщенні св. Софії у Вашінґтоні, Д. К.
2615 30th Street N.W., Washington, D.C. 20008

ІГОР ОЛЬШАНІВСЬКИЙ
координатор Об'єднаних груп в Обороні Людських і Національних Прав в Україні

Братство кол. Вояків 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії в ЗСА
Станиця в Дітройті
влаштовує

ВЕЧІР ВШАНУВАННЯ 45-ЛІТНЬОЇ РІЧНИЦІ СМЕРТИ
сл. п.
ЗЕНОНА КОССАКА
і сл. п.
МИХАЙЛА КОЛОДЗІНСЬКОГО

які згинули геройчною смертю у Карпатській Україні у березні 1939 року

Вечір відбудеться
22-го вересня 1984 р., о год. 7:30 ввечорі в залі церкви св. Йосафата

ПРОГРАМА ВЕЧОРА:

Відкриття .... МИХАЙЛО НІНЬОВСЬКИЙ
Доповідь .... МИХАЙЛО БАЖАНСЬКИЙ
Спогади .... о. СЕБАСТІЯН САБОЛ

МИСТЕЦЬКА ЧАСТИНА:

„Карпатська Січ", Богдан Кравців .... ХРИСТИНА ЮЗИЧ
„Спомин", Зореслав .... ОЛЕНКА КАЛИТЯК
Уривки із статті Зенона Коссака „Плекаймо силу" — ЮРІЙ РОЗГІН

КВАРТЕТ БАНДУРИСТІВ під керівництвом П. КИТАСТОГО:
1. *Карпатські Січовики*
2. *Ой, Морозе, Морозенку*
3. *Ой, у пузі червона калина*

ГУТІРКА ПРИ ЧАЮ, КАВІ і СОЛОДКІМ
Вечором проводить .... ЛЮБОМИР ТАТУХ
Добровільний даток — 3.00 доляри від особи

Головна Пластова Булава
Підготовча Конґресова Комісія

ТРЕТІЙ ПЛАСТОВИЙ КОНҐРЕС
І. СЕСІЯ
відбудеться
6-го жовтня 1984 р. на Союзівці
Початок нарад о год. 9-ій ранку.

ОДЯГ: святковий, з пластовою лелійкою.
ОПЛАТА: реєстраційне 10.00 дол., побут — один день 36.00 дол. (нічліг і харч).
Зголошуватись прямо до управи Союзівки:

SOYUZIVKA — UNA ESTATE
Foordemoore Road • Kerhonkson, N.Y. 12446
Tel.: (914) 626-5641

Усі Пластуни Сеніори та Старше Пластунство повинні взяти участь в Третьому Пластовому Конґресі!

Усі спільно плянуємо майбутнє Пласту!

Від Вашої участи буде залежати як виглядатиме Пласт в 2000 році!

ОГОЛОШЕННЯ
З'ЇЗД БУВШИХ УЧНІВ
БЕРХТЕНСҐАДЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ
відбудеться
у Воррен (біля Дітройту), Миш.
5-7-го жовтня 1984 року
ГОСТЯМ РАДІ!

Кімнату на нічліг замовляти до 28-го вересня в Midway Motor Lodge, 31800 Van Dyke, Warren, MI 48093. Tel.: (313) 939-2860. (Згадайте "Ukrainian High School Reunion").

Крім того зголоситься телефонічно: **(313) 894-6628**, або листовно до:

NATALIA MORDOWANEC
3694 Clippert, Detroit, Mich. 48210
або
JAROSLAW KONOPADA
1632 E. 13 Mile Road, Madison Hts, Mich. 48071

НЮ ЙОРК ОРГАНІЗУЄ АВТОБУСИ НА ДЕМОНСТРАЦІЮ ДО ВАШІНҐТОНУ
Українська Американська Координаційна Рада
з відома **Крайового Комітету всегромадського протесту проти росіщення України,**
ОРГАНІЗУЄ
АВТОБУСИ до ВАШІНҐТОНУ на демонстрацію і концерт

Ціна квитка в обидві сторони від особи є 18.00 дол. Провідниками автобусів є **д-р Микола Шпетко і мґр Микола Турецький.**

Автобуси з Ню Йорку від'їжджають **у неділю, 16-го вересня, о год. 5:30 ранку з-під Українського Народного Дому,** при 2-ій Авеню і 9-ій вулиці. Поворот до Ню Йорку — після концерту у Кеннеді Центрі. Квитки слід замовляти у крамниці „Арка", 48 Схід 7-ма вул. У справі додаткових інформацій слід телефонувати до УАКР на число **505-1765.**

Інші організації Ню Йорку та околиць також організують автобуси до Вашінґтону. УАКР закликає громаду замовляти квитки на автобуси і взяти численну участь у демонстрації і концерті.

Школа Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку
починає навчання
в четвер, 13-го вересня, в домі СУМА, 3-ій поверх о год. 6-ій вечора
Вписи відбуватимуться від 6-8-ої год.

Про початок навчання у відділах звертатись:

БЕЙСАЙД — Оля Ходоба **296-2114**
ЮНЬОНДЕЙЛ — п. Капустянський .... **(516) 481-1639**
ОЗОН ПАРК — Наталка Гончаренко **441-8276**
АСТОРІЯ — Осип Могила **386-0245**

Дорогі Родичі! Цього року приймаємо на навчання дітей від 6 років. Для них маємо малі бандури зроблені в Ню Йорку. Ці дитячі бандури дуже гарні, малі, легкі, а звучать краще, як нормального розміру.

Досі початківці були з підлітків, сьогодні — найменші мають змогу дістати музичні основи на національному інструменті, який легко опанувати. Бандури, ці тимчасом виробляються індивідуально, тому не встигаємо зі замовленнями. Просимо заінтересованих не зволікати з вписами.

Дайте можливість своїм дітям через бандуру включитись в будову рідної культури.

Поява на сцені малих дітей з бандурами зробить нам українцям найкращу прислугу. Нашим національним інструментом захоплюється чужинецький світ.

По ближчі інформації телефонуйте: **658-7449**

УПРАВА ШКОЛИ

У СОРОКРІЧЧЯ ЩАСЛИВОГО ВИХОДУ З НЕБЕЗПЕКИ НЕМИНУЧОЇ СМЕРТИ

У другій половині липня 1944 року чудесним збігом обставин, ми обидвоє видісталися з положення, в якому була очевидна й неминуча смерть. Цей рятунок ми завдячуємо тільки Чудотворній Зарваницькій Матері Божій.

Тож з приводу цього сорокліття складаємо на чотирирічну стипендію студента богослов'я в Бразилії *$1,000*
та на Гарвардський Центр Українознавчих Студій ... *1,000*

ОЛЕНА і ВАСИЛЬ ПАПІЖ

Дітройт, липень 1984 року

ПОЖЕРТВИ НА ДЕМОНСТРАЦІЮ І КОНЦЕРТ У ВАШІНҐТОНІ 16 ВЕРЕСНЯ 1984

ДРУГА ЛИСТА ПОЖЕРТВ за час від 15-го до 31-го серпня ц.р.

По 100.00 дол.: д-р Степан Ворох, Іван Вівчар, Аліція і Володимир Даран, д-р Богданна Свистун, СУА 47-й Відділ Рочестер, д-р Іван Флис, Юрій Чопенко.

По 50.00 дол.: Микола Бодель, Надія Берґенсток, Павло Гарматій, Ред.Мстислав Дольницький, Володимир Ковінько, Калина і Ярослав Козак, Борис Кравець, Менор Джуніор Коледж, Ерна і Михайло Лозинський, Володимир Могучий, Анна Несторович, Стефанія і Осип Порайко, Стефанія Слюзар, Марія Савицька, о. Еміліян Шараневич, Евстахія і Степан Шуган, Марія і Любомир Явний.

По 40.00 дол.: Іван Запряла.

По 35.00 дол.: Пелагія і Василь Кучкуда.

По 30.00 дол.: Марія і Мирослав Ломаґа, Анна і Степан Феденко.

По 25.00 дол.: о. Лев Білик, Олекса Біланюк, Дарія Бекерська, Мирон Болюх, Іван Ванцовят, П.З. Василів, о. Богдан Волошин, Роман Воляник, д-р Микола Войтович, Марія і Володимир Ворох, Б. Гаєвий, д-р Олександер Ґудзяк, Григорій Данилишин, Михайло Данчак, д-р Роман Дикун, Харитон Довгалюк, Т. і О. Зазуля, Лука Заставний, Катерина Сидор-Карборн, Ірина Кобзяр, Володимир Костюк, Теодор Костюк, Уляна Козак, Василь Кріль, проф. Григорій Костюк, Любомир Кузик, Анна Кулька, П. і Ж. Ласовський, Б. Мазуркевич, Галина і Степан Максимюк, Мирослав Мац, д-р Ярослав і Лариса Музичка, д-р В. і Т. Остап, Юліян Охримович, Василь Палюх, А. Пінко, Ірина Потапенко, Олена і Степан Процюк, Оксана Рак, Лев Семущак, д-р Ростислав Сочинський, о. крил. Василь Стебельський, Теодор Стельмах, д-р Володимир Стойко, СУА, 71-й Відділ Ню Джерзі, Юрій Тарасюк, Степан Ярош.

По 20.00 дол.: Петро Бабич, Тарас Барабаш, д-р Роман Барановський, Юліян і Оксана Бачинський, Ольга Береян, Яків Білик, Іван Блиха, Олександер Блонарович, В. Т. Брикович, Дарія Бунт, Володимир Вальчук, Мирослава Венке, інж. Олександер Вонторський, Роман Войнаровський, Марія і Михайло Гаврилюк, Аскольд Т.Гайвас, о. прот. Юрій Гулей, Роман Данилишин, Наталія Дубик, Юліян Залізняк, Зеновія і Олександер Камінський, Марія і Ярослав Кіцюк, Олександер Клецор, Аполонія і Володимир Книш, Каролина Конрад, Марія і Володимир Кульчицький, Роман Куць, Павло Лисенко, Анна і Михайло Лучків, Іван Макар, Орест Мельник, Марія Миколаєнко, Орест Небеш, М. О. Ніньовський, Петро Новак, проф. Петро Одарченко, С. Островський, Василь Павленко, д-р Василь і Марія Палідвор, Марія і Володимир Ренер, Марія Рипянська, Володимир Савків, Ярослав Савчук, Віра Сендзік, А. Сидоряк, А.Р. Сидуляк, В. Г. Слабіцький, М.М. Стецьків, Олена Тимцюрак, Михайло Торік, Микола Трипняк УНС, Відділ 292 Дітройт, Українське Товариство св. Миколая Авбурн, Корнило Филипович, Марія Холевчук Григорій Цебрівський, Андрій Цегельський, Роман Чавс, Стефанія Череватюк, Ірина і Володимир Чума, Зеновій Яримович.

По 15.00 дол.: Евген Бачинський, Володимир Божик, Й. Букачевський, Осип Бурачок, Юрій Василинюк, Осип Ікавий, Богдан Кузишин, Едвард Кухар, Петро Чума, М. Лукавський, Іван Новадний, Теодор Онуфрик, Евген Шафран.

По 10.00 дол.: Василь Балабан, Петро Бард, Ляриса Дяченко-Бернгарт, Марія Бішко, А.Блищак, Василь Бойко, Микола Бульба, Осип Войтович, Степан Ганушевський, Богдан Геврик, Марійка Гельбіґ, Осип Головацький, Осип Гота, о. Леонід Гофман, Іван Гоцко, Стефанія Грицюшко, Осип Грушицький, Анна Гула, Пантелеймон Гурський, А.Т. Ґордон, Дмитрів, Степан Дубик, Константин Дудинський, Дмитро Дуркалець, Михайло Єйна, О.О. Желехівський, Павло Заяць, Микола Ільницький, Степан Капелян, Павло Квасниця, Василь Климук, Володимир Коваль, Марія Коглєр, Ярослав Конопада, Ігор Конрад, Анна Кос, О. Кравчук, Юрій Кравець, Осип Кусен, Стефанія Лаба, Матвій Ланик, Марія і Роман Лазарчук, І. Макарець, Е. Марущак, Ярослав Масюк, Михайло Матійцьо, Василина і Петро Марфей, Данило Маціканич, Василь Мацюк, Олексій Медвідь, д-р Романа Навроцька, Петро Новачок, Іван Павник, Василь Папіж, Осип Пендаківський, д-р С.В. Попівчак, Михайло Прибильський, П.М. Присяжний, Роман Рибак, С. Сабат, Петро Саґаль, Галя Слінко, Анатоль Слюзаренко, Ярослав Сохоцький, Юлія Сидорович, Андрій Стахнів, Петро Твердохліб, Андрій Фолк, Василь Цинайко, Андрій Чорний, Наталія Шеліґа, С. Шількевич, Ростилав Шраменко, о. Ярослав Шуст, Марія Яворська, Василь Яцечко.

По 5.00 дол.: Осип Бадинський, Юрій Бараник, Василь Бих, Яків Бараник, Євген Громич, Аделя Ґреґорі, Розалія і Василь Дуда, Іван Зінченко, С. Іваницький, Осип Калинович, Богдан Козак, Іван Криско, Іван Масний, Дмитро Мосюрчак, Володимир Пакула, Іларіон Панасенко, Данило Пиш, Францес М. Стек, Валентина Третяк, Ольга Чато, Мирослав Яцусь.

По 2.00 дол.: Лука Ґавадзи, В. Гаврилюк.

Крайовий Комітет всегромадського протесту проти росіщення України щиро дякує всім особам і організаціям за добровільні датки на потреби демонстрації і концерту у Вашінґтоні та закликає всіх інших піти їхніми слідами.

Тридцять...

(Закінчення зі стор. 2)

Хор „Думка" в 1952 році під час виступу на відзначуванні 10-річчя УПА

біля сто осіб. Крім вокального злученого хору брала участь в святі симфонічна оркестра, яка виступала спільно з хористами, а диригував обидвома хорами Фред Веррінґ. В програму того свята входила ще промова президента Америки Геррі Трумана і виступ його дочки Марґарети із сольовим співом. Марґарета Труман відспівала своїх дві чи три пісні при акомпаньяменті фортепіяна. Президент Труман, перешкоджений іншими важливими справами, не міг прибути. В його заступстві приїхав і промовляв секретар Стану Джордж Маршал. Ми всі жаліли, що не було Президента і що ми, хористи, втратили нагоду бути разом на сцені з тим, який своїм підписом завершив леґальність прибуття 300,000 різнонаціональних скитальців по Другій світовій війні з Европи до Америки. Коли спільні хори відспівали дві американські пісні, їхні хористи відступили на певну віддаль позад нашого хору. Фред Веррінґ представив наш репрезентативний хор „Думка" і коротко передав зміст пісні „Садок вишневий коло хати", що її ми проспівали.

Публіка — понад 15,000-за нашу пісню і за участь в співі з хором Ф. Веррінґа, нагородила нас могутніми оплесками; не зважаючи на це, що всі хористи це були „ґрінори" — новоприбулі до Америки — наша вимова американських пісень була таки добра. Оплескування американською публікою нашого хору треба пояснювати ще й тим, що присутні на тому святі, знаючи, що Фред Веррінґ — це професійний знавець музики і співу, тим самим і хор, ним представлений і запрошений до участи в тому концерті,мусить бути на високому мистецькому поземі. Коли ж пригадати, то саме його особиста оцінка і признання нашому хорові на фестивалі-конкурсі в Карнеґі Голл, спонукали його запросити наш хор до участи в Медісон Сквер Ґарден.

Тридцятьп'ять років проминуло від заснування хору „Думки" в Ню Йорку. Це ж бо не малий шмат часу. Мінялися дириґенти; більшість з чих відійшла вже в засвіти. З першого складу хористів залишилась ще мала горстка. Були й спроби створити власну симфонічну оркестру. На протязі свого існування хор „Думка" безперебійно діє, поповнює ряди тих, що померли новими молодими особами, прикрашає природним живим українським „цвітом", перемінивши чоловічии склад хору на мішаний. Можна сказати, що як в минулому чоловічий хор, так й на сьогодні мішаний хор „Думка" й далі не відступає із вершин хорового мистецтва. Під вмілим керівництвом — відданих в пропаґуванні української пісні і неперевершеного хорового мистецтва — голови хору Ігоря Раковського і дириґента Семена Комірного та посвятою всіх хористів, треба вірити, що хор „Думка" і в майбутньому продовжуватиме з непослабленою наснагою хорове мистецтво, почате, 35 років тому на землі Вашінґтона. Хай цей мій спогад, як учасника, тих описаних виступів хору „Думки", з покійним уже сьогодні, славним музиком Фредом Веррінґом буде стимулом хористам до дальшої їхньої праці, та утривалюючи пам'ять про цього великого американського музика, який так високо і щиро цінив хор „Думка".

Хто бажає побачити той живий український мистецький „цвіт"–хор „Думка" з Ню Йорку, хай купить квиток на автобус до Вашінґтону і 16-го вересня ц.р.і прибувши на концерт, зможе насолоджуватися співом хористів „Думки".

ПРОСИРІЙСЬКИЙ УРЯД в Ливані, ніби то змінюючи свою позицію, розпочав переводити реформу у власному уряді. Прем'єр-міністер Рашід Карамі найменував на лідера християнської фракції Йозефа Гашема на місце померdroго П'єра Ґемаеля. Він очолить в кабінеті міністерство зв'язків і здоров'я. Вміжчасі християнська міліція і мусулманські партизани, підтримувані Сирією і Палестинською Визвольною Організацією, далі ведуть між собою боротьбу за владу, у якій гине багато осіб цивільного населення. Передбачено також зміну осіб на інших міністерських постах.

РЕЖИМ АФРИКАНСЬКОЇ країни Зімбабве звільнив колишнього прем'єр-міністра уряду єпископа Абеля Музорева, після одного року перетримування його в ізоляції без формального обвинувачення прокуратури. Поліція Зімбабве (колишня Родезія) арештувала єпископа Музореву на летовищі після його повороту з Ізраїля, де він перебував кілька днів на студіях Біблії. Противники Музореви закинули колишньому прем'єрові „зраду батьківщини" і „спілкування з противниками уряду". Тепер в Зімбабве панує однопартійна диктаторська система.

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКИЙ ГЕНЕРАЛ Ганс-Йоахім Мек був номінований на високе становище в Північно-Атлантійському Оборонному Союзі (НАТО) і від тепер він сповнятиме функцію головного дорадника у справах нуклеарного озброєння крані НАТО і плянування оборони. Політичні і військові спостерігачі не виключають, що ген. Мек матиме тепер великий вплив на перебіг переговорів у справі редукції нуклеарної стратегічної зброї, якщо такі будуть відбуватися в майбутньому. Як відомо, головним командиром військ НАТО в Европі є американський генерал Бернард Роджерс.

ДВА ІЗРАЇЛЬСЬКІ ПОЛІТИЧНІ бльоки — коаліція Лікуд і бльок Партії праці, дійшли до порозуміння у двох основних справах: творення спільного уряду, базованого на всенаціональній єдності, і поділу керівництва між теперішнім прем'єром Їцаком Шаміром і лідером Партії праці Шімоном Перезом. Очевидно, ще не всі справи полагоджені і щойно цього тижня закінчаться переговори між двома бльоками і буде виданий спільний комунікат та розпічнеться формування нового кабінету.

ЗНАВЦІ УРЯДОВИХ справ у Білому Домі передбачають відхід з посту секретаря оборони Каспара Вайнберґера в другій каденції президента Роналда Реґена. Вайнберґера найправдоподібніше заступить на тому пості республіканський сенатор з Тексасу Джан Тавер, який цього року не йде на перевибір до Сенату, забажавши відійти на емеритуру з Капітолю.

ЦІНА НА ПОШТОВУ МАРКУ в ЗСА має збільшитися на 2 центи вже в 1985 році, і тоді нова 22-центова марка залишиться такою принаймні кілька років. Намагання головного поштмайстра Вілліяма Болджера дістати від Уряду апробату на 23-центову марку — завели.

Уряд...

(Закінчення зі стор. 1)

их років. У фільм включено теж ряд дуже зворушливих свідчень українських жертв голоду, як теж коментарі науковців тієї трагічної доби історії України.

Бюджет виготовлення фільму становить поверх 190, 000 дол. помимо того, що поважну частину технічного оформлення фільму виконується безкоштовно в ляболаторіях Державної фільмової ради Канади. З цієї суми Комітет вже зібрав понад 100,000 дол. Ця цифра включає дотацію в висоті 50,000 дол., яку Комітет отримав від Фундації ім. Тараса Шевченка, 7,000 дол. від фундації „Прометей" (теж з Канади), 5,000 від Української Православної Церкви в ЗСА, 2,000 від Крайового Громадського Комітету Голоду в ЗСА і цілу низку менших жертв від українських установ та поодиноких осіб. Крім того Комітет позичив 100,000 дол. від різних українських установ, таких як СКВУ (25,000), УВУ (15,000), від українських фінансових установ й від самих членів Комітету.

Субсидія канадського уряду, в висоті 50,000 дол. уможливить Комітетові сплатити частину цього дуже високого зобов'язання.

Все ж таки, Комітетові бракує ще поважної суми грошей, щоб сплатити фільм і взятися за його розповсюдження серед української та неукраїнської громадськости, зокрема через телевізійні мережі західнього світу.

Комітет має в пляні випустити фільм теж французькою, німецькою, еспанською, українською, російською й, можливо, іншими мовами, якщо на це знайдуться відповідні фонди. Також буде зроблена коротша 30-хвилинна версія відеофільму для вжитку в шкільних програмах.

Комітет закликає українські організації і людей доброї волі подати Комітетові фінансову допомогу для закінчення фільму. За ближчими інформаціями про фільм, про прем'єри, та загалом про працю Комітету слід звертатися на адресу: Ukrainian Famine Research Committee, St. Vladimir Institute, 620 Spadina Ave., Toronto, Ont. M5S 2H4.

ТЕПЕР, КОЛИ ЗАЛИШИЛОСЯ менше як два місяці до президентських виборів, Волтер Мондейл пожвавив свої атаки на республіканського кандидата, президента Роналда Реґена, обвинувачуючи його „в невмінні і небажанні" нав'язати „добросусідські відносини" з совєтами. Сам він, Волтер Фріц Мондейл, пообіцяв американським ветеранам, зібраним на 66-ту річну конвенцію Американського Леґіону в Солт Лейк Сиґі, Юта, в середу, 5-го вересня, що він першого ж дня, як тільки відбуде інавґурацію на президентство,звернеться до совєтських лідерів з проханням відбути з ними зустріч на протязі перших шести місяців, „заморозити збройові перегони та зредукувати запаси нуклеарної зброї". Виступ Мондейла відбувся перед напіввиповненою делеґатами-ветеранами залею, де зібрані леґіонери лише „чемностево" плескали для нього, бо напередодні тут же, перед цією конвенцією Леґіону, виступав „улюбленець всіх ветеранів" президент Реґен, якого слухала переповнена заля, вітаючи його багато разів оваційно.

УРЯД ГОНДУРАСУ ЗВЕРНУВСЯ з формальним проханням до Адміністрації президента Роналда Реґена, щоб ЗСА дали ґарантію безпеки для тієї країни. В Гондурасі, як відомо, мають свої випадові бази антикомуністичні повстанці і тому Гондурас побоюється відплатних акцій сандіністів, які вже раніше відгрожувались бомбленням згаданих повстанських баз й при тому гондураських військових інсталяцій. Політичні спостерігачі заявляють, що сандіністи ледве відважуться на бомблення баз в Гондурасі, тим більше, що там є також американські військові частини і кораблі в тамошніх портах. Таке бомблення могло б викликати дуже гостру реакцію Уряду ЗСА.

ПОДЯКА
Дня 22-го липня 1984 р. відійшов у Вічність
СВ. П.
ІГОР РОДІЙОН БОЙКО

Цією дорогою складаємо щиру подяку о. М. Кушкові за відвідини хворого в шпиталі та уділення останніх обрядів, відправлення Похоронних Богослужень та надзвичайно щирих прощальних слів у церкві. Щире спасибі Всім за участь в похоронних відправах, молитви, пожертви на Служби Божі, квіти на могилу, пожертви на ціль та вислови співчуття усні та листовні.

На ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ:
п-ство: О. і Н. Сиґіди, Р. і О. Гаєцькі, П. і О. Семенюки, д-р Р. і Н. Кравчуки, В. і В. Васічки, А. і У. Тинкевичі, Н. і І. Басняки, Я. і Т. Турянські, Б. і Я. Жеребецькі, п. Рудзінський.

На СИРОТИНЕЦЬ в Бразилії суму $145.00
П-ство: д-р Р. і Н. Кравчуки, З. і д-р І. Терлецькі, О. і Н. Сиґіди, В. і О. Климкові, п-ні І. Семкович, п-ство Р. і О. Гаєцькі, п. Гавіщак.

Щиро дякують

брати — ОРЕСТ і РОМАН з Родинами

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в п'ятницю, 7-го вересня 1984 року відійшла у Вічність
бл. п.
ЮЛІЯ ПОБІГУШКА
з дому КІЛЯР

нар. 5-го листопада 1900 р. в с. Малашівці, пов. Тернопіль, вдова по бл. п. о. д-рові Филимонові Побігущі, гімназійному катехиті в Золочеві і Бережанах, капеляні й опікунові молоді в ЗСА.

ПАРАСТАС І ПАНАХИДА будуть відправлені в похоронному заведенні П. Яреми при 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку: в неділю, 9-го вересня, о год. 7:30 веч. і понеділок, 10-го вересня 1984 р. в год. 7:30 веч.

ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 11-го вересня 1984 р., в год. 10:30 ранку з церкви св. Юра при 7-ій вул. в Ню Йорку на цвинтар Gate of Heaven.

В глибокому смутку:

син — ОРЕСТ
дочка — ЕЛИСАВЕТА з мужем ОРЕСТОМ СЕНИКОМ і дітьми РОМАНОМ і НАТАЛКОЮ
братова — ГАЛИНА КІЛЯР з сином ОЛЕКСАНДРОМ і сином РОМАНОМ з дружиною ТЕТЯНОЮ і дітьми КАТРУСЕЮ і АДРІЯНОЮ
опікунка — ВАНДА БРОДИК

Замість квітів просимо складати пожертви на добродійні цілі.

Українське „Село" в Брентфорді

З приводу міжнародних „сіл" міста Брентфорду, що їх святкують різні національності, бажаю написати кілька слів про це відмічення, а спеціяльно про українське „село" Україна.

У 1974 році відбулися великі святкування з нагоди 100-річчя телефону, що його винайшов житель Брентфорду, Бел. З тієї нагоди різні національності міста влаштовували свої „села".

Українське „село"—Україна при церкві св. Івана Христителя продовжувалося 10 днів. У часі тих святкувань зродилася думка, щоб кожного року жителі різних національностей міста Брентфорду відзначували свої „села". По-моєму, ці села" подібні до торонтської „Каравани".

Субота, 7-го липня ц. р., був холодний і хмарний день у Брентфорді, Онтаріо. Дощ почав падати, але за кілька хвилин сонце усміхнулося до дітей, молоді і старших, які стояли в своїх вишиваних сорочках або блюзках на площі церкви св. Івана Христителя, де відбувалося відкриття 10-річчя українського „села"—Україна і в рамках 200-ліття провінції Онтаріо урочисте відслонення письма історії праці і життя української громади при церкві св. Івана Христителя в місті Брентфорді.

Відзначено ці святкування привітами запрошених гостей, читанням історичного письма, доповіддю, прийняттям, виставкою народного мистецтва і концертом. Цілою програмою керував диякон Ярослав Середа. День розпочато співанням канадського й українського славнів при супроводі двох бандуристок і під час піднесення прапорів.

Українське „село"—Україна вшанували своєю присутністю представники: Дерек Блакбурн від Федерального уряду, пан Ґіліз від провінційного уряду, мейор міста Дейвид Нюман, о. Роджерс від римо-католицької церкви св. Василія, куди ходили перші українці міста Брентфорду на Службу Божу, і Марія Підкович від Комітетів Українок і Українців Канади, відділів Торонто. Вона промовляла українською й англійською мовами. У своєму привіті Марія Підкович сказала, що в Канаді існує повна свобода для всіх народів, але найважливіша відповідальність за створення суспільної рівности лежить у руках кожного з нас. Подякувала всім, котрі докладають своєї праці в різних ділянках релігійного і національного життя української спільноти міста Брентфорду і бажала, щоб їх добрий приклад залишився їхнім нащадкам—далі плекати і розбудовувати українську культуру. Також склала привіт в англійській мові і закінчила його словами сен. Павла Юзика:

„By preserving the best Ukrainian traditions and culture and by participating actively in organizations devoted to the welfare and progress of tne Ukrainian-Canadians, you will de serving the best interest of Canada and humanity for a better Canada".

Піддиякон Карпюк прочитав історичне письмо. Раму і стояк цього письма приготовив мистець Михайло Ґалан.

Головним промовцем був Владика Ізидор, єпископ Торонто і Східньої епархії Канади. У своєму слові Владика Ізидор підкреслив, що початки для українців були тяжкі, але вони розвивали українську культуру і традиції й причинилися до розбудови української католицької церкви св. Ів'ана Христителя власною працею.

Початок історії українського поселення у цьому місті датується 1902 роком. У той час, через важкі обставини щоденного життя, українці не були в силі себе зорганізувати. У 1905 році з Баффало, приїхало 50 українських родин, які походили з Лемківщини. Вони не мали української церкви і мусіли ходити до римсько-католицької церкви св. Василія на Службу Божу. Українці дуже тужили за своєю рідною церквою і зробили заходи, щоб збудувати свою церкву. У 1907 році створено церковний комітет, який мав старатися про будову української церкви.

Ще в 1911 році засновано Братство св. Івана Христителя і у 1917 році закуплено площу з будинком при вулиці Террес Гілл. Цей будинок після різних перебудов і добудов залишився до сьогодні, назва його—українська католицька церква св. Івана Христителя.

До сьогодні понад 20 священиків обслуговувало цю парафію і Владика Ізидор був саме одним з цих парохів. Кінчаючи, Владика Борецький сказав, що члени парафії св. Івана Христителя лишили незатертий слід в історії міста Брентфорду. Сьогодні вони можуть похвалитися різними здобутками.

Завданням усіх парафіян завжди було і є зберігати Українську Католицьку Церкву з усіма релігійно-національними традиціями і культурними надбаннями і нести допомогу потребуючим у Брентфорді, в Канаді і поза її межами. В часі страшної депресії в 1930-их роках парафіяни давали поміч тим, що потребували, і після Другої світової війни створено Товариство Домопоги, яке мало допомогати українцям, які опинилися на терені Брентфорду.

Таня Сирова, краля Українського „села" офіційно відкрила „село" привітанням і булавою, яку виготовив мистець д-р Михальчук.

Отець Іван Лещишин теплим словом закінчив відкриття і запросив гостей на прийняття, яке відбулося в резиденції.

З нагоди святкувань влаштовано виставку українського мистецтва, яку приготовила дружина о. Лещишина.

Також у церковній залі відбулось демонстрування дереворізьби, тканин і кераміки.

У концертовій частині виступали—танцювальний ансамбль і молодий скрипаль (має вісім років)—Яремчук, житель Парижу, Онтаріо.

Українське „село"—Україна дістало нагороду—Cultural Reward for Entertainment.

П. М.

Сотні...

(Закінчення зі стор. 2)

порозумітися з лікарем в рідній мові. Напевно з того медичного осередку будуть користати й інші.

В тому випадку мусимо підкреслити потребу власного закладового капіталу, а не покладатись виключно на фінансування українських фінансових установ.

Дім для старших віком, включно з медичною опікою, це дуже добра ідея, але й в цьому випадку треба підходити по-бизнесовому. Потреба існує — хай зійдеться гурт громадян, в першу чергу ті, що були б зацікавлені, а також ті, що є пов'язані з таким родом підприємства, складуть закладовий капітал, а напевно фінансові установи, простудіювавши докладно плян і дійшовши до висновку, що підприємство є побудоване на сильних основах і ініціятори перші рискують своїм капіталом, прийдуть також з допомогою.

В обох випадках наша Церква може відіграти дуже велику і позитивну ролю. Економічно-господарська співпраця Церкви, фахівців даного діла й фінансових установ (головно кредитових кооператив) напевно дасть позитивні висліди.

Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Чикаґо може бути вдоволена господарськими успіхами наших підприємців у Вискансин Деллс, яким уділила поважні кредити в мотелевих підприємствах, що дуже добре розвиваються.

Деякі підприємства в Чикаґо не мали успіху, а причини були різні, тому й фінансові установи мусять докладно перевіряти чи уділена позичка буде повернена. В таких випадках всі українські фінансові установи не повинні звертати увагу на такий дуже популярний вислів як: „Та ви українська установа, ви повинні нам прийти з фінансовою поміччю".

Треба погодитись з думкою, що в нас немає гурту, який визначив би пріоритет у потребах громади. В теперішньому часі розбиття громади знайти такий гурт є дуже важко.

Якщо б 30 років тому наші фінансові установи розпоряджали сьогоднішнім капіталом, у проводі були ті громадяни, що дали основу нашого господарського розвитку, то їхня чесність давала б запоруку успіхам.

Ситуація сьогодні дещо інакша. Неґативний вплив оточення може відбитись і на нашому молодшому фінансово-господарському поколінню. з приємністю треба сказати, що вплив наших „старих" фінансово-господарських працівників перевищає наразі неґативні впливи.

Чи можна у нас виплянувати якусь центральну економічну політику, наприклад, на базі ЦУКА, маючи на увазі ті сотні мільйонів долярів? Це питання складне і цікаве. Найкраще на цю тему повинні висловитися ті члени ЦУКА, що займаються плянуванням економічної політики, якщо така існує.

Стаття кинула дуже багато цікавих думок — тема варта дискусії, треба вияснити і деякі фрази, наприклад: „Коли існують централі кооператив, то ніхто не забороняє давати з існуючих резерв датки на ту саму харитативну ціль".

Думаю, що автор статті не був зорієнтований в структурі кооперативних кредитівок, бо Централя не має ніякого відношення до орудування грішми поодиноких установ, ані не може давати більшу суму датків на якусь ціль, то є поза тереном її діяльности. Вище згадані дві установи мають бути побудовані на базі самовистачальности і доходу, а не бути як безодня, що до неї громада має стало докладати. Така фінансова політика не є здорова й не є реальна.

Наші кредитові кооперативи приходять з допомогою багатьом установам і організаціям своїми датками, але це накладає на громаду моральний обов'язок складати свої ощадности до тих наших фінансових установ, які відчувають також потреби громади. Датки на громадські цілі повинні бути базовані на дійсній потребі, а не будь-якій пресії.

Багато є ще до зроблення — наш економічний розвиток не осягнув ще вершка — до нього він прямує.

Відповідаючи за заголовок статті у „Свободі" — „Сотня мільйонів і громада" скажемо, що громада може користати з тих сотень мільйонів, якщо ініціятори будь-якого фінансово-господарського підприємства матимуть здорові основи в плянуванні.

Вечір з Браєном і Мілею Малруні

В ері виборів, зустрічі з кандидатами займають велику частину життя. Нічого дивного. Люди хочуть пізнати тих, що будуть збільшувати податки, зменшувати дефіцити, давати „ґренти" і вводити різні зміни.

Вечір з лідером опозиції та його дружиною відбувся на закінчення конференції, що називалася „Паспорт до прогресивного канадіянізму".

Цю величаву конференцію в Шератон Сентер готелі спонзорувала консервативна партія Канади, щоб могти обговорювати з представниками різних національностей усі аспекти багатокультурности.

Мідія була запрошена на всі сесії і на промову Браєна Малруні під час бенкету.

Мідії майже ніхто ніколи не саджає за стіл, бо ціль таких бенкетів — зібрати фонди на потреби партії. Мідія, звичайно, стоїть біля дверей, готова у відповідний момент підсунутися з усіма апаратами, лямпами, дротами, мікрофонами до уст почесного промовця, щоб схопити на тасьми всі його золоті слова і блискучі обіцянки, та зфотографувати всі вирази його лиця, а тоді спішить, мов блискавка, до своїх бюр і приготовляє програму для найближчих новин.

На вечорі з Браєном Малруні також усе відбувалося за параграфом число один. Тільки українська мідія в одній особі (я), дістала від двох меценатів, Андрія Вітра, федерального кандидата в окрузі Паркдейл-Гайпарк і п. Комарницького, його помічника, опікуна, приятеля, „правої руки", квиток на вечерю. Вірте мені, що після „есенції помідорового супу" „каліфорнійської салати", манітобського рижу", „бомбе ґлясе ґранд марніє" та інших фантастичних кальорій, навіть офіційні промови і довгі церемонії видаються приємністю.

Дивлячись на масу людства за столами у велетенській залі Шератон готелю можна було мати враження, що світ належить до Проґресивно-Консервативної партії! Всі світилища партії появилися. Фльора МекДоналд в ері Діфенбейкера виглядала багато старішою Тепер, при молодших провідниках - вона виглядає свіжо, молодо, і для мене — дуже високо. Міля Малруні втішалася незвичайною популярністю, вона непересічно миловидна і мила. Всі хотіли з нею фотографуватися, хотіли її автографу, її рукостиску, не давали з'їсти вечері.

Я була захоплена Джовом Клярком. Побачивши його портрет в мистецькій ґалерії Онтаріо, на якому модерний мистець Вільям Роналд зобразив Кларка як дві хвилясті ленти синього кольору, що піднімаються вгору на цеглястому тлі, поперетиканому білими хробачками, я втішалася, що Кларк виглядає, як людина! Він був відпружений, дотепний, приязний. (Всі члени уряду є приємні, коли не несуть на плечах ніякого тягару).

Браєн Малруні сіяв в ареолі рефлекторів і загальної адорації. Його промова розвивала ідею багатокультурности і була повна міркувань відносно змін у багатокультурній політиці. Мені було тяжко розрізнити між його ідеями і офіційними ідеями сучасного уряду, який перший створив багатокультурність і вже понад десять літ активно розвиває п'ять головних перспектив багатокультурности а саме: збереження культури, розвиток поодиноких спільнот, комунікацію поміж національними групами, соціяльну та інституційну справедливість, практичне застосування багатокультурности.

Б. Малруні щиро обіцяв, що, коли Проґресивно-Консервативна партія прийде до влади, її головним завданням буде знести всі бар'єри між поодинокими національностями, що творять канадську мозаїку, і всі матимуть абсолютну свободу і однакову можливість брати участь у всіх секторах життя Канади.

Віра Ке

Серцево-...

(Закінчення зі стор. 2)

вого м'язу, вживаючи до цього жилу (вену) з ноги, чи руки пацієнта, прикріплюючи один кінець її до аорти (головної артерії, що відходить від серця, а другий кінець поза кров'яну затичку, звуженої вінцевої артерії.

Тільки лікар може вам сказати, які дослідження потрібні, щоб устійнити потребу хірургічного лікування.

В останньому десятилітті переведено десятки тисяч таких операцій, здебільшого успішних, хоч останні статистичні досліди показують, що багато з тих осіб могли б обійтись без операцій, вживаючи найновіші ліки.